

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
الذي كنا لنهتدي لولا
أن هدانا الله

د ڪتاب ڄاڻڻي:

|||||

د ڪتاب نوم :: د خيال ڇپي.

ويناوال :: خالد بارگامی.

چاپ زيار :: سيد عبدالله پاچا.

چاپ شمپر :: 1000 ٽوڪه.

چاپ نپٽه :: 1384/ل/2005م.

ڪمپوزر :: حاجي محمد "عمرخيل".

چاپ او ڪمپيوٽر ڄاڻ د دانش ڇپرنديوي ٽولني تخنيڪي ڄاڻڻه

قصة خوانی بازار، پېڻسور 2564513 Tel/ Fax:

E-mail: danish2k2000@yahoo.com

اهداء

په پراخه روسیه پاس د الوتکې نه نظر کړم

د وطن په نیت به کډه راپه سر کړم

ورته وږه وایم وړک شه پردی ملکه

زه مې خوږ افغانستان ته نن سفر کړم

خپل جگړې خپلي او خورېدلي هېواد گران افغانستان او ټولو هغو بې وطنه مساپرو ته، چې وطن ته د تلو هیله د زړه په وینه په خپلو زړونو کې ژوندی ساتي.

خالد خیال خپه کښی بارگامی

مننه

د ټول افغان ويب پاڼې د درنو او قدرمنو ليکوالانو او خوږ ژبو شاعرانو د تسليت او غم شريکۍ له پيغامونو څخه د زړه له کومي مننه کوم او کور ودانی ورته وایم او د ژوند په هر ډگر کې ورته د لوی خدای (ج) له دربار څخه د برياليتوبونو هيله کوم.

او همدارنگه د ښاغلو هر يو عباد الرحمن ښاد "بارگامي"، محمد شعیب کروړ "بارگامي" او ذبیح الله الماس "بارگامي" څخه هم د زړه له تله مننه، چې د کتاب په چاپولو کې یې زما سره هر اړخیزه مرسته او ملاتړ کړی دی.

په پښتنه مینه او درنښت

ز. هیله- ب

1- 3- 2005

زما خبرې، زما نظر

په هېواد کې څه د پاسه شل کلن ناورين داسې کانې وکړې، چې هر افغان يې د ژوند په ورشو کې د خوار در په ديکې حالاتو سره مخامخ کړ.

د ژوند د ناهيليو په دغه پړاو کې افغانانو د وحشت په پوله د ډېر ترخ ژوند گوتونه تر ستوني تېر کړل، نړيوالو د افغانانو په آهونو او ستړي ژوند خپله خواشيني او غمرازي وښودله، وخت د وحشت په ملتيا هرې افغانې کورنۍ ته ډېر کړيدلی او خورېدلی ژوند ور په برخه کړ.

د ژوند ددغې تيارې او کړې وړې لارې په اوږدو کې د هېواد ډېرې وتلې هستۍ د وخت د حالاتو لوگي شوې او د تاريخ ددې تور پړاو له اغېز څخه هېڅوک خوندي نه دي پاتې شوي.

خالد بارگامی يو د هغو رژېدلو غوتيو څخه دی، چې د کونړ د هسکو غرونو په لمن کې نړۍ ته سترگې غړولې او د يوې ډېرې روڼ اندې او شاعرې کورنۍ په غېږ کې د هېواد سره په لېونۍ مينه خپلې ټولې ستړې ستومانه شېبې او د پردېسو مابنمونو په لوگو کې خپل گودر، خپله ډېره او خپله جونگره له ياده نه ده اېستلې او وايي:

پردېسۍ کې لېونۍ وطن پسې شوم

د وطن خلکو نظر مې په گرېوان کړئ

خالد بارگامی د يوې شاعرې کورنۍ زوکړې خو و، ولې د هغه استعداد او پوهه يو بل هغه جوهر دی، چې دده د شخصيت او ذهني خواکمنتيا دپاره په زړه پورې چاپېريال برابر کړی و.

دا شعر دده د ذهني تراوش غوره بېلگه گڼلی شو:

د ژوند په کـــــــــمه فاصله کې مې ډېر څه وليدل

زما د زړه کيسې عـــــــــالم ته د کولو نه دي

د خاطر کلی مې وران شوی په کې هېڅ هم نشته

د فـــــــــکر وړانې کنډوالې د جـــــــــورولو نه دي

کله چې ويل کېږي شعر يوه اهنکينه عاطفي غوټه ده، چې د ژبې، خيال او فکر انځور پکې په پام کې نيول کېږي؛ نو ويلی شو دغه څلور واړه توکي د شعر د جوړښت په اډانه کې په کار وړل کېږي.

خالد هم په خود اگاه او ناخود اگاه ډول دغه څلور واړه توکي د خپلو شعرونو په جوړښت کې په پام کې نيولي دي، چې دا دده د لوړ خدای ورکړي استعداد ښه استازيتوب کوي د مفهوم او موخې په لحاظ لاندېنی شعر د هغه د لوړ استعداد ښودنه کوي:

هـــــــــلته د ژوندون هيله نڅا کوي

هـــــــــلته انسانان ژوند په رښتيا کوي

چېرته چې د سولې مرغی والوخي

هـــــــــلته مينه خوند بيا د ليلا کوي

شعر وخت، ځای او مړينه نه لري په دې مانا، چې هر چېرته وويل شي د خلکو خوښ شي، په هره زمانه کې او د هرې تيپې او خېل په ذهنونو کې د يوې اندېښنې لامل وگرځي پورتنی شعر هم همداسې شعر دی، چې د هر چا دپاره او د هر وخت دپاره ويل شوی دی تر څو، چې دا نړۍ ودانه وي، دا به ژوندی او د خلکو په خولو کې به زمزمه کېږي.

د خالد په دې شعري غونډ کې يوه بله وتلې ځانگړتيا داده، چې د ابتدال له وړانگو يې ځان لرې ساتلی دی، چې دا هم د يوه ښه شعر ځانگړتيا ده، هغه (خالد) شعر په شعار کې نه دی نغښتی او د فورماليزم په بې خونده لاره نه دی روان شوی، چې دده شعري قريحې يوه غوره بېلگه يې گڼلی شو.

خالد بارگامي خپل شعر د قافيې او ردیف په لنډ او تنگ چاپېريال پورې نه دی تړلی د هغه شعر، چې سپری لولي؛ نو دا ورته جوتېږي، چې دا شعر، د شعر د شېبې په راتگ سره د الفاظو په باران کې ويل شوی دی، چې لوړه موخه او عالي مفهوم لري.

هغه، چې د شعر په شېبه کې دا لاندېنی شعر ويلی د هغه د ارمان او هيلې ښه انځور وړاندې کوي:

د روسیې په سره خاوره کې ایسار يم

غـــــــــــــــــواړم ووینم پیتاوی د خپل لمر

د کونړ د سیند اوبو نه یو گوټ راکړئ

خــــــــــــــــراب کړی مې مسکو اوبو ځیگر

دا یو داسې انځور دی، چې د هر افغان د هيلې او ارمان پورې ډډه لگوي او ښه شعر همداسې ځانگړتيا لري، چې د هر چا په ذهن کې کښېني او د احساس او درک پراس ترې پورته شي.

خالد بارگامی د خپل عمر په ډېر تنکي پړاو کې د پردېسۍ د داسې کاروان په لاره روان شو، چې موخه یې څرگنده نه وه او یوازې د ژوندي پاتې کېدو په موخه د تیارو په گړنگونو یې په ډېر ځیرکتیا قدم پورته کاوه؛ نو ځکه هغه د ماشومتوب بې پروا کلیوالي ژوند ته د اروپا په رڼاگانو او ښکلا غوره والی ورکوي؛ لکه، چې وایي:

د وطن سپېره ————— خونه خواره لگي

د یورپ ښکلي مخونه دي قدغن شي

په پام کې نیولی او د بحر او ریتم د ورته توکو په لیکه یې د شعر ناوې سینگار کړې ده؛ لکه، چې وایي:

ع———— شقه لېونی دې کړمه زه هجران کې وسومه

وصل ته مې زړه وي خو په دې ارمان کې وسومه

د هیښتیا وړ خبره خو داده، چې د هغه د ډېر کم عمر سره سره هغه د شعر د هنر په لاره داسې پاڅه گامونه پورته کړي دي، چې ټول مفاهیم او ترکیبونه د شعر په قالب کې هم د ښې او مضمون له نظره غوره او پر ځای دي. دا شعر د هغه د لوړ خیال او فکر ښه انځور دی:

لوپټه له ————— خې لري کړه شېرینې

راته و———— خانده په مینې مینې مینې

د پښتو د دېوال سیوري ته به کښېنو

سره وبه کړو ————— خبرې سپینې سپینې

خالد په رښتیا سره راتلونکي ته هیله مند و هغه د خپل کنډر کنډر او وران هېواد جوړولو ته سخت مینه وال و؛ نو ځکه یې وایي:

خ———— الده ما خو داسې اورېدلي دا رښتیا ده

چې هرې تورې شپې پسې راتلونکی دی سهار

ما غوښتل، چې زه هم یو شعر د هغه په ژوند وړدالی کړم؛ خو دا چې زما او د هغه په ژوند کتنه ونه شوه؛ نو زړه مې نه غواړي، چې په مړینې هغه ته شعر ووايم.

خالد خوان و؛ خو د هغه احساس او درك د خوانۍ په سرشاره او بې پروا پړاو كې د هېواد د حالاتو څخه بې خبري نه ښودله هغه د پردېسۍ څپېرې وهلى و؛ خو د ناهيليو په توپان كې خپل هوډ او اراده خواکمنه ساتلې؛ لکه، چې وايي:

چې رايا دې خاطرې د خپل وطن شي

د يورپ جامې مې ځان پورې كفن شي

بې وطنه پادشاهي هم مزه نه كړي

که په تخت د زاره روم يا د لندن شي

ماته د خالد د سوچ او ذهن خواک هغه وخت څرگند شو، چې وروسته د 18 کلونو څخه مې د هغه سره دده د مړينې نه يوه مياشت مخکې په کابل کې وليدل، ماته يې د تېر ژوند د ناخوالو داستان، چې وايه؛ نو که له يوې خوا د هغه ددغه تريخ داستان په ويلو سره خواشینی شوم؛ نو له بلې خوا د هغه هوډ، ارادې او هغه احساس، چې يې درلود، دېته وهڅولم، چې که خیر وي د علي گل پيوند او حضرت گل بارگامې د کورنۍ نيالگۍ به د خپلو مشرانو ځای نيسي، زما سره يې ويدويي مرکه وکړه او ويې ويل، چې دا به زه په مسکو کې افغان فرهنگيانو ته وړم او هغو ته به يې ښایم، چې د بلې کتنې په هيله مو هغه ليدنه پای ته ورسوله؛ خو درېغه، چې همدا زما او د خالد وروستۍ کتنه وه او بلې ناستې ته مو وار برابر نه شو.

په پای کې به دومره ووايم، چې د خالد دا شعري غونډه که څه هم لوړ شعري ارزښت لري؛ خو ددې شك نشته، چې نيمگړتيا ونه لري، ولې د خالد د شعر خواږه دومره زيات دي، چې نيمگړتيا په ځان کې ورکوي. اروا دې ښاده وي او ياد دې تل زموږ په سينو کې پاتې وي.

داد محمد رسا

د خیال خپې زما په نظر

د خیال خپې د ځوانیمرگ شاعر خالد خیال خپه کښې بارگامې د شعرونو ټولگه ده. شاعر، ادیب او د پوره پوهې خاوند خدای (ج) بڅښلی خالد خیال خپه کښې، چې په لیدلو یې د هر چا په زړه کې ځای نیوه د عمر په لحاظ کم؛ خو د پوهې او لیاقت کمی یې نه و. د هغه په تندي کې به د اخلاص او محبت سپینې لیکې همېشه له ورايه ځلېدې په خپل وطن د مینتوب کیسې یې د شعر په ژبه له تنکې ځوانۍ څخه پیل او د مرگ تر ورځې هېرې نه کړې. ځوانیمرگ خیال خپه کښې د کنړ د دنگو غرونو په لمن کې په یوه روڼ آنده ادبي کورنۍ کې نړۍ ته سترگې نړولې وې د کایناتو خالق ورباندې دا لورپینه کړې وه، چې په تنکي عمر کې د شعر او ادب په میدان کې د ډېرو وتلو ادیبانو او شاعرانو په کتار کې ودرېږي؛ خو د فاني نړۍ بې وخته خزان په بې صبرۍ سره دغه ښکلې غوټۍ ورژوله. انا لله و انا الیه راجعون.

روح دې ښاد او ادبي ژوند دې یې د جنت په نعمتونو کې وي.

ښکلو کډه وکړه نازولو سترگې پټې کړې

بې وخته خزانه تا د گلو سترگې پټې کړې

د خالد بارگامې د ذهني قوت او ژواک د هغه د پوهې او استعداد په برخه کې، چې هر څومره لیکل وشي په څو پاڼو کې بهم په پوره توگه ځای نه شي.

لازمه گڼم، چې د هغه د شاعرانه انداز، د هغه د پښتو سره د لېونۍ مینې جذبات او احساسات، چې په خپل ژوند یې وروسته پاتو ته د شعر په ژبه ډالۍ کړي دي تاسو گرانو او محترمو د ادب مینه والو وروڼو او خوښو ته د ځوانیمرگ سره د مینې په دود وړاندې کړم او په هغه برخه کې څه ناڅه نظر څرگند کړم، چې د هغه د خپل در په دره وران و یچار او کنډر کنډر وطن سره د مینې او محبت اظهار او ترجماني کوي.

خالد خیال د یورپ د رڼاگانو په ښارونو کې د خپل وطن د خړو خاورو جوړ کورونه او کوڅې، چې ده په کې خاپوړې کړې وې هېرې نه کړې او د خپل زړه خوږمن او درمند آواز یې د شعر په ژبه د خپل وطن سره د مینې جذبات ښکاره کوي؛ لکه، چې وايي:

چې یادې څـــــــاطرې د خپل وطن شي

د یورپ جامې مې ځان پورې کــــفن شي

بې وطنه بادشاهي هم مـــــــزه نه کړي

که په تخت د زاړه روم یا د لندن شي

د پورتنی شعر نه څرگندېږي، چې د وطن مینې په رښتیا د یورپ ښکلاگانې او رڼاگانې د هغه په سترگو کې ورکې؛ خو د خپل وطن یادونه یې د سترگو پناه شول هغه د خپل پښتون قوم سره د پښتو او پښتونولۍ په نوم خپله مینه تل پخپله سینه کې گرمه ساتله هغه د خپلې ژبې خپل کلچر او پښتني روایاتو څخه ډېر لرې د پردو په وطن کې ډېر کلونه تېر کړل؛ خو پښتو یې هېره نه کړه؛ بلکې تل یې هڅه کوله، چې د نورو په زړونو کې هم پښتو ژوندۍ وساتي هغه د پښتون قوم د سرښندنې او ویاړنې د شهامت او شجاعت په اړه ډېر معلومات درلودل، چې کله د خیال خپې پانې په پانې وگورو نو جوته به شي، چې د هغه د خپلې خوږې ژبې پښتو سره څومره مینه وه او دا مینه یوازې لفظي نه وه؛ بلکې هغه په عمل کې هم دا ثابته کړې وه هغه د خپل لنډ عمر په موده کې د پښتو دپاره ډېر څه وکړل، هغه پښتو ویله، پښتو یې ستایله او پښتو یې کوله؛ لکه، چې وايي:

تر اوسه لږه لار شته د منزل تر رسېدو

لا شونډې لږې لږې دي د یار تر ښکلبېدو

که نه مې کړلې خپله ای زما پښتني مینې

د ژوند په لار به څنگه ږدم قدم د لوړېدو

زما په نظر د خیال په څپو کې دومره خواږه پراته دي څومره خواږه، چې د خیال څپه کښ په ژوند کې د هغه په وجود کې وو. هغه خپل ټول خواږه په دغه کتاب کې پرېښي دي زما د څو ماتو گوډو تورو په لیکلو به د کتاب او لیکوال د ستاینې پوره حق اداء نه شي؛ خو دومره به ووايم، چې دغه شعري ټولگه د پښتو ادب په بڼ کې یوه بله گلدسته ده، چې تر ډېره عمره به د خپل ارزښت په اساس د پښتو ادب په چوپړ کې د لیکوال یادونه؛ لکه د سپرلي د سحر غوړې څنې گل تر او تازه وي. ویاړم د ادب مین په دغه ادبي خدمت.

په ډېره مینه او درنښت

محمد حنیف سالارزی

ستا غمونه په هر شان مې ژړوي

په سپرلي کې دا خزان مې ژړوي

په ډېر افسوس سره، چې د خيال څپه کښ صاحب د ژوند غوتۍ مخکې د خزان د راتلو نه په سپرلي کې ورژېدلې، دده مړينه يوه لويه ضايعه ده؛ ځکه، چې خيال څپه کښ د پښتو او پښتنو سره مينه او په دې لار کې د پښتنو دپاره ډېرې زياتې هلې ځلې کولې ان تر دې، چې د پښتنو ځوانانو ادبي ټولنې په نامه يې په يو ټغر باندې ځوانان راټول کړي وو.

د خدای بخښلي خالد د شعرونو ټولگه، چې چاپ شوې ده؛ نو په دې کې دده ځينې شعرونه نيمگړي دي، چې د ټولو محترمو د قلم خاوندانو څخه هيله کوم، چې د خپلې وسې سره سم د نوموړو بيتونو څخه گټه واخلي. د خيال صاحب په باره کې د نورو خبرو نه تېرېږم او خپل شعر، چې هغه ته مې ډالۍ کړې وړاندې کوم.

خالد ته

خدای دې په برخه کړه جنت خالده

په ژوند دې ډېر تېر کړ زحمت خالده

ځای دې پيدا و د هر چا په زړه کې

دوستي وه ستا په صداقت خالده

ستا ملگرتوب و خوښندو ورونو سره

د مور دې ډېر کړی خدمت خالده

پردي وطن کې پردېسي ژوندون کې

تا پاچاهي گنېل ذلت خالده

ترخه حالات او کړاوونه د ژوند

تا به زغمل په ډېر همت خالده

هيله په دې هيله اوس ژوند تېروي

چې لا دې نوم کاندي اوچت خالده

"صميمي" خور دې کړي دعا درته تل

رب درله ښه کړه آخرت خالده

19- 11- 2004

دکتورس ماه جان "صميمي"

د شاعر پېژندنه

پرې یاد د خالد تېر شي په زړه څړیکې چې راځي

ځیگر نه وینې ځاڅي په خوله کوکې چې راځي

سپېره نصیبه وایه راته څرنګه یې هېر کړم

خالد مې په مخ هره اوشکه لیکي چې راځي

په پښتو او پښتنو مین خالد بارګامی د ښاغلي حضرت گل بارګامی زوی او د حاجي محمد گل خان لمسی په 1354 لمريز کال د ثور د میاشتې په 24 مه نېټه د کونړ ولایت د سرکانو ولسوالۍ د پشد کلي په بارګام کې په یوه روښانفکره کورنۍ کې زېږېدلی دی. خالد په ډېر وړوګوالي کې د زده کړې سره مینه پیدا کړه په پینځه کلنۍ کې ښوونځي ته لاړ خپلې لومړنۍ زده کړې یې د کابل ولایت د بي بي نېکبختې په منځني ښوونځي کې تر درېیم ټولګي، د ننگرهار ولایت په تجربوي ښوونځي کې تر اووم ټولګي او د درونټې د امرخېلو په منځني ښوونځي کې تر اتم ټولګي په ډېره مینه تر سره کړې د اتم ټولګي نه یې د کارګري او امدادګي په نوم نوي پړانستل شوي درسي پروګرام ته ازموینه ورکړه، چې په ډېرو ښوونمرو بریالی شو او دوه کاله یې په دغه پوهنځي کې په ډېره مینه زده کړه وکړه.

وروسته یې په ننگرهار ولایت کې د کانکور ازموینه تر سره کړه، چې د خپلې خوښې سره سم د ننگرهار د طب پوهنځي ته بریالی شو. د طب په پوهنځي کې د څلور کاله زده کړو نه وروسته، چې په ډېرو ښوونمرو یې تر سره کولې او د راتلونکي ژوند د جوړېدو او خپلو خلکو او وطن ته د چوپړ ارمان او هیله یې درلوده د ظالم قسمت له لاسه او زموږ په گران هېواد افغانستان کې قدرت ته د رسېدو او چوکۍ په سر جنگونو له امله د نورو ډېرو ځوانانو په څېر د گران افغانستان پرېښودو ته اړ شو په 1371 لمريز کال کې د خپلې ټولې کورنۍ سره د روسیې فدراسیون خاورې ته مساپر شو. څه دپاسه یوولس کاله یې په دغه ملک کې د مساپرۍ ژوند څرنګه تېر کړ دده د شعر د لاندې بیت نه یې پته لږېږي:

د دوزخ ساره تاوده ورته اسان شي

چې بندي د روسیې خاوره کې افغان شي

خالد د ښوونځي د شپږم ټولګي نه په شعر ویلو پیل کړی و که څه هم هغه به ویل، چې: زه خو شاعر نه یم د شعر د مینه والو څخه یم شعر مې خوښېږي د حسن ستایل خوند را کوي د یتیمانو او کونډو ژړا نورو ته رسول غواړم د یو مساپر د زړه نه د وطن د مینې انځور را اېستل غواړم او د پښتو ویل، په پښتو لوستل، په پښتو لیکل او پښتو کول

مې مینه، هیله او ژوند دی؛ خو سره له دې هغه ډېر ښکلي شعرونه لیکل، چې د شعر د ډېرو مینه والو تنده به پرې ماته شي.

خالد د پردېسۍ د ژوند په سختو شپو ورځو کې هم د خپلې ژبې او خپلو خلکو ته د خدمت نه لاس وانه خيست هغه په خپلو بې سارو هلو ځلو د مسکو په ښار کې د پښتنو ځوانانو په یوه ټغر د راټولېدو هڅې وکړې او په خپلو دغو هڅو بریالی هم شو. د ځوانانو د ادبي ټولنې په نوم یې یوه ټولنه جوړه کړه، چې د روسیې پلازمېنه مسکو او ددغه هېواد په بېلابېلو ولایتونو کې مېشتو پښتنو ځوانانو یې ملاتړ او په کې گډون وکړ.

د ځوانیمرگ خالد د پښتو ادب سره مینه پخوانۍ وه؛ خو د پردېسۍ شپو ورځو او د وطن نه د بېلتون اور هغه لا پخه او کلکه کړه. خالد لا د ښوونځي زده کوونکی و، چې د ننگرهار رادیو ته به یې لیکونه لېږل او په بېلابېلو خپرونو کې به یې گډون کاوه. هغه د خیال څپه کښ په نامه د ستاسو لیکونه او زموږ ځوابونه خپرونې ته هم خپل شعرونه د خپرېدو لپاره ورلېږل.

او په دې وروستیو وختونو کې یې د انټرنېټ په مخ په خپرېدونکي پښتو سایټ کې، چې د ځوان او تکړه لیکوال ښاغلي شېرزاد کامه وال او په پښتو مین لیکوال ښاغلي وطنمل صاحب په هلو ځلو جوړ شوی دی، چې د ټول افغان په نوم یادېږي د بحث په فورم کې د غښتلي په نوم گډون وکړ، چې د خپل لنډ عمر څو خوږې شېبې یې پکې بېلابېلې خوږې او په زړه پورې لیکنې وکړې.

خیال څپه کښ د شعر نه پرته د لنډې کیسې او ناول په لیکلو کې هم ځان ازمايلي و، چې په دې برخه کې هم پوره بریالی ښکاري. یو ناول او د لنډو کیسو ټولگه یې چاپ ته تیار دي، چې په راتلونکي کې به د مینه والو په لاس ورشي. دا چې د شعر لنډه کیسه او ناول په لیکلو کې یې کومې نیمگړتیاوې او یا نوبستونه دي د هغو څېړنه به درنو مشرانو لیکوالانو او شاعرانو ته پرېږدم او زه راځم دې ته، چې زما زړه وایي:

مرگيه ســـــــتری در په در شـــــــی

خاورې په سر شې چې خالد دې واخيستنه

خدای بښلی خالد بارگامی د 2004م کال د جولای په 28مه نېټه د چارشنبې ورځ، چې د 1383 لمریز کال د اسد (زمري) د میاشتې له 7مې نېټې سره برابره ده د ماښام په

8 بجو د یوې ترافیکي پېښې له امله خپل لنډ ژوند له لاسه ورکړ او په ابدی خوب ویده شو.

انا لله و انا اليه راجعون

د ځوانيمرگ خالد د ژوند ډيوه په داسې وخت کې مړه شوه، چې هغه يې رڼا خپل ځورېدلي او کېدلي ملت ته رسول غوښتل د هغه د ژوند په ډيوه يوازې د هغه ژوند نه و روښانه؛ بلکې د ډېرو خوږو ورو پښتنو او د خپلې مساپرې کورنۍ، چې پالنه يې دده په غاړه وه ژوند روښان او ځليده؛ خو افسوس، چې په مرگي ظالم کې د هېچا خاطر نشته.

د خالد د خوږو غزلو او نغمو بلبل، چې په چغار راغی د هغه د پښتنو او ملي هيلو او ارمانونو غوتی، چې په غوړېدو کېدلي د هغه وطن او خلکو ته د چوپړ کولو خيالونه، چې په ريښتياوو بدلېدل ناڅاپه پرې دمرگي خزان راغی او هر څه يې له ځانه سره يووړل.

هغه د تل افغان په نوم په انټرنېټ کې يوه پښتو پاڼه خلاصه کړه، چې اوس يې د ادبي ټولنې نور محترم غړي په مخ بيايي او د خپلې وسې سره سم کار په کې کوي.

خالد به همېشه ويل:

د تور غر په زنگانه به مې سر کېږدم

بې وطنه ژوند به تل تر تله پرېږدم

د خپل لنډ عمر د ختمېدو نه څه موده وړاندې هغه د يوولس کاله پردېسۍ نه وروسته خپل گران هېواد افغانستان ته راغی د زخمي زخمي کابل په ټپونو وگرځېد د تل بهار ننگرهار د جگړې خزان وهلي ښوونو پوښتنه يې وکړه بيا يې خپله يوه ډېره لويه هيله تر سره کړه، چې د ماشومتوب نه يې په زړه کې وه، چې هغه په پېښور کې د رحمان بابا زيارت و. ارواښاد خالد په دغه لنډه موده کې خپله ټوله مينه او محبت خپلو ډېرو دوستانو او خپلوانو ته ورکړ او د ډېرو خلکو زړونه يې لاس ته راوړل. هر لور ته يې مينه وکړله. خالد د پردېسۍ د ژوند په ټوله موده کې د خپل وطن او خپلو بې وزله خلکو د ديدن ارمان تل کړی دی.

د هغه لويې هيلې په ژوند کې په گران افغانستان کې د سولې او ارامۍ منځ ته راتلل او د افغانانو ملي يو والی، ورورولي او پښتنه مينه او محبت و.

د غښتلي خالد په اړه د نور څه ويلو نه تېرېږم او د هغه د خپلې خبرې، چې:

الوخي سپرغۍ تورې ايرې شي ژر

ژوند داسې تېرېږي چې کيسې شي ژر

نن د خيال څپه کښې لنډ ژوند هم د مينه ورو او خوږو خاطر و نه ډکه يوه کيسه شوه.

د خالد بارگامي جنازه د هغه د يو عالم نيمگړو هيلو او ارمانونو سره يو خای د کونړ ولايت د پشد په کلي کې په خپله پلرنۍ هديره کې خاورو ته وسپارل شوه.

ياد دې راته پرېښود په شعرونو کې

مينه دې پالمه په يادونو کې

خه خالده لوی الله(ج) دې مل اوسه

ژوند به تېرومه ستا غمونو کې

ز. هيله- ب

خالده

مرگ مې کړو قبول خو په نصیب کې جدایي مې وه
ډکه له ارمانه ځوانیمرگه عاشقي مې وه
ورور به ورورولي وکړي خو یاره یاري نه کوي
ځکه نازېدمه زه چې تاسره یاري مې وه
ستا په یو نظر چې به مې زړه کې ټوکېدل خیاله
ستا بېلتون د هغه ارمانونو تباهي مې وه
ما خو ویل چې زهر د پردېس ژوند به یو ځای وڅښو
ستا په فیصله باندې پوه نه وم ناداني مې وه
چارې د نصیب وې او که بله مجبوري گله
مرگ سره دې مړه نه شومه لویه ناځواني مې وه
څه د سترگو رپ کې دې د ژوند لار رانه بېله کړه
تاسره خالده څومره لنډه اشنایي مې وه

ز- هیله- ب

2005- 1- 31

د پښتو ژبې د تکره او خوږ ژبي شاعر ښاغلي سيد رحمان وگړپال شعر، چې د خالد بارگامي په ياد کې يې ليکلی دی:

خالد

ای زما تنه زما روح زما ایمان خالده

څنگه دې پرېښودل ماتم کې ټول یاران خالده

تا خو چې تللې ماسره دې خدای پاماني ونه کړه

څلک چې ځي پالي خو ټول خپل او خپلوان خالده

زما د سترگو اوښکې نه تلې خو نن نه پوهېږم

د تا په مرگ مې اوښکې راغلي په گړهوان خالده

تل به دې ويل د وطن خاوره مې په سر وشيندی.

تا د کونړ د خاورو کړی و ارمان خالده

کاشکې چې کړی دې و ماته يوه ورځ انتظار

ما به ورکړی ستا اجل کې و خپل ځان خالده

هلته به ما ثابتہ کړې وای دا خپله یاري

چې تانه مخکې زما مړی وای روان خالده

حمد

خومره عظمت لري د خدای (ج) نوم

شان او شوکت لري د خدای (ج) نوم

ژبه يې هم خوند له ويلو اخلي

داسې حکمت لري د خدای (ج) نوم

وروسته له ځانه لومړی خدای (ج) پېژنو

دومره عزت لري د خدای (ج) نوم

هر کار شروع د رب په نوم خوند کوي

ډېر برکت لري د خدای (ج) نوم

رحيم، رحمان دی او کریم دی الله (ج)

هر رنگ صفت لري د خدای (ج) نوم

27- 1- 1370

ملگرو

که زما جنازه پورته شي ملگرو

يو ځل تېره يې کوڅه کې د جانان کړئ

چې پخپلو سترگو وويني تابوت مې
بيا نو جوړ زما د مينې نه داستان کړئ

پردېسې کې لېونی وطن پسې شوم
د وطن خلکو نظر مې په گړېوان کړئ

زما هيله آبادي د گران وطن وه
وطنوالو چې تر سره مې ارمان کړئ

خپل وطن راباندې گران دی ټول جهان کې
خُم ننگرهار ته بيا کنړ ته مې روان کړئ

20-9-1370

زما قلم

زما قلم د تورو شپو حال ليکي
د خورېدلو سوو زرو حال ليکي

د کړېدلي خورېدلي پښتون
د مندو تررو جگېدو حال ليکي

د پښتنو د مېړنو نیکونو

دا د هوتکو دورانو حال لیکي

زړه کې مې مینه د وطن هم شته دی

خکه یې تل د لوړو غرو حال لیکي

د قلم ژبه

د قلم ژبه مې خوږه ده ډېره

د چا د وصل د شېبو حال لیکي

د ورځې لمر د شپې سپوږمۍ ما گوري

دواړه مې غبرگ د ژړېدو حال لیکي

قلم مې نه ژاړي عالم ژروي

تل د رینستیا رینستیا درد و حال لیکي

خالده ستا قلم چې لیکي رینستیا

نو خامخا د پښتنو حال لیکي

14-7-1360

ننگرهار درونته.

مور ته

ستا د قدم په سپېرو خاورو کې جنت پروت دی
ستا په ښېرو دعا کې څومره کرامت پروت دی

د زړه په وینو دې اولاد ته د ژوند لار ښودلې
ستا لارښوونه کې رېښتیا انسانیت پروت دی

چې کړي ټولنه رڼا ستا د مینې اور دی مورې
نا اهل زوی تورې تیارې کې د غفلت پروت دی

د نورو مېندو ته به تل کړي احترام په مینه
د چا په سر کې چې د مور خیال د حرمت پروت دی

هغه انسان ته خالد سر په احترام ټیټوي
د چا په زړه کې چې د مور، خور محبت پروت دی

8-7-1369

نا اهل اولاد

که یې کعبه کرم په سجده شم ورته
که یې خالق کرم په توبه شم ورته

بیا هم مور بېل ځای او مقام لري
اولاد یې مور ته احترام لري

هغه اولاد چې د مور پت نه ساتي
د مور مقام تر ځان اوچت نه ساتي

څلک نا اهل اولاد هغه بولي
د کور او کلي فساد هغه بولي

ځکه چې مور ته احترام نه لري
په کور او کلي هم هېڅ پام نه لري

3- 6- 1367

ننگرهار ته

بیا به راشي پسرلی په ننگرهار
بیا به وغورږېږي ښکلی لاله زار

په هر لوري به د مینې ترانې وي
بیا به جوړې دا ویجاړې ویرانې وي

دا چې اوس پکې د وینو سیند بهېږي
دا چې ورور د ورور له لاسه وژل کېږي
د افغان په خاوره اور د نفاق بل دی
افغان خپله د خپل کور او کلي غل دی

تر هغو به افغانان خپلو کې وژني
تر څو مینه محبت په زړو کې وژني

د نفاق په سرو لمبو کې به سوځېږي
دښمنان به پرې د تل په شان خندېږي

ننگرهار ته ټول جهان ته خوښي غواړم
ټولې ځمکې ټول اسمان ته خوښي غواړم

غواړم بیا زرغون شي ستا شاپې او دښتې
غواړم نورې کونډې نه شي دا بدبختې

نور یتیم د پلار په مرگ ونه ژړېږي
افغانان په وینو نور ونه لمبېږي

مینه سوله وروري غواړم هر افغان ته
خوښي ژوند برابري غواړم انسان ته

7- 4- 1367

ډاکټر ته

ستا په خدمت باندې قانع نن ټول جهان وينمه
ستا د احسان په لمن نښغتي نن انسان وينمه

ډاکټره ستا د محبت ساري مې هيڅ ونه ليد
چې هره خوا گورمه ستا جهان ودان وينمه

ډاکټره ته ددې دردمند اولس دردمند اوسه
غريب انسان درته محتاج په هر زمان وينمه

د تور غر په زنگانه به مې سر کېږدم
بې وطنه ژوند به تل تر تله پرېږدم

2002- 6- 30

سپين رخسار

چې يې حسن لکه لمر هسې ځلا کړي

گلابي شونډې د مخ بڼه زېبا کړي

په اوږو باندې يې تور وېښته خواره وي

نېغ کتل يې د ښکاري په څېر رسا کړي

چې زموږ کوڅې ته راشي ژر تېرېږي

د رقيب کوڅه کې تل قدم هوسا کړي

په تپونو مې د مالگې دوږول کړي

چې زما مخ کې د بل سره خندا کړي

غم له غمه نه شرمېږي را روان وي

ما د يار غم له غمونو نه جدا کړي

30- 6- 1367

درونټه ننگرهار

ستا په ياد

ستا په ياد کې به ژرېږم

ستا په مينه به ځورېږم

خو په دې باندې شکمن شم

چې به ستا هېڅ نه یادېږم

که مې ژوند او محبت په پرتله کړم

ژوند نه تېر یم محبت ته خوشالېږم

زړه مې ډک ستا د هوس دی

بې له تا نه په دنیا کله پایېږم

تل مې سترگې ستا په لار وي

په راتلو دې نه پوهېږم

زه خالد تل ستا په یاد کې

په شعرونو کې ډوبېږم

30- 6- 1367

گناه

کله چې خوشاله وي وفا کوي

شونې راکوي راله خندا کوي

کله چې زرگی خپه کوي راله
گوري به اغيار ته او ادا کوي
دا بې مينې مينه په ما څه کوي
نه مې شته آرام دا به همدا کوي

کړې مې خطا وه چې مين دې وم
بيا مې زړه له سره دا خطا کوي

دومره ناروا څوک په چا نه کوي
څومره چې په ما باندې اشنا کوي

6-7-1367

درونټه ننگرهار

د زړه اميد

راکړه جانانه د سرو شونډو شراب
دنیا فاني ده عاقبت به يې خراب

ستا د ځوانۍ مستې شیبې تېرېږي
کله ستا وصل نه مې زړه صبرېږي

ته همپشه کړې اداگانې ډېرې
دورې د حسن به ستا هم شي تېرې

ستا په ځوانۍ به هم خزان راشي
زما په زړه به بيا ارمان راشي

راشه د زړه اميد مې سر کړه اشنا
مينه سوچه لکه سره زر کړه اشنا

نور د فرېب او دروغو لاس واخله
لږ د خالد د مينې پاس واخله

7- 7- 1367

خوند کا

گل په اوربل کې د ليلا خوند کا
د اشنا خوله کې تل خندا خوند کا

نه مې د يار څخه بېلتون خوښېږي
نه يې رقيب سره موسکا خوند کا

د يار په زلفو بندي شوی يم
د عشق نغمه په بند کې ستا خوند کا

د بې حيا ليلا د لاسه مرمه
د ښکلي مخ سره حيا خوند کا

بې وفايي ښه نتيجه نه لري
د خالد ژوند تل په وفا خوند کا

26-7-1366

ننگرهار

د غمازانو قافلي

د مينې ژوند کې عذابونه شته دي
غماز رقيب سره جنگونه شته دي

کله جانان درنه خفه شي ناز کړي
بېرته پخلا چې شي په دې کې هم خوندونه شته دي

يا د ليلا نه گيله راشي يا د ځانه گيله

د ياری ژوند کې گوره هر رنگه وختونه شته دي

د غمازانو قافلې مخکې او وروسته درومي
د يار د لاسه مې په زړه باندې داغونه شته دي

نادانه ياره ته په مينه باندې څه پوهېږې
غمازان ډېر دي زموږ مينه کې لاسونه شته دي

11-7-1367

داغی زړه

د تېر ژوند په خاطرو پسې ژرېږم
د څپو په څېرې لارې نه پوهېږم

چې د شپې په خوب کې راشي کله کله
لبونو په شانته ځان سره خندېږم

بريالی د يار په وصل باندې نه شوم
تر مرگي پورې به زه مدام ځورېږم

داغی زړه د يار له کلي يم راغلی

وصل نه غواړم ليدو پسې كړېږم

ورك يم زه خالد په ياد كې يې مدام

ښايي زه به كله يار ته وريادېږم

21- 1- 1993

پطر بورگ روسيه

مړه كتل

مړاوې سترکې د جانان او مړه كتل وای

ډکه خوله يې د موسکا او مست خندل وای

په سرو شونډو چې خندل ليللا په مينه

شرابونه وای مستي وای نخېدل وای

چې تر څنگه راسره ښکلی اشنا وای

څومره ښه به و که داسې شپې تل وای

بوی چې ښه لري تر مشکو او عنبرو

د جانان د زلفو بوی وای چلېدل وای

چې مې مینه راته شمعہ بلېدلی
زه خالد ورته پتنگ وای سوځېدل وای

11- 1- 1368

ننگرهار

☒☒☒

خوند کړي

خندا د گلو د بهار خوند کړي
د گل څېره زما د یار خوند کړي

نه چې ښکښلې د لیلا واورم
د خوږې ژبې مې یو څار خوند کړي

په تورو سترگو یې وژونکی نظر
زما په لوري وار په وار خوند کړي

د غمازانو شاوخوا ډکې دي
مینه زما په زور په جار خوند کړي

مرگ د بې مینې ژونده غوره بولم

چې مینه بایلم سر په دار خوند کړي

د ورځې یو نظر په ما لوروه

د شپې زما سره ستار خوند کړي

9- 10- 1367

درونټه ننگرهار

☒☒☒

د مرگ تورې خانې

د میو فکر سر کې میخانې لره ورځو

جامونو کړنگولو او مېلې لره ورځو

په لاره کې دامونه غمازانو غورولي

دامونو ته هم گورو هم دانې لره ورځو

زاهده لاره پرېږده وړاندې کېږه مو له مخې

چې نن موږ د زندانو میکدې لره ورځو

غمونه د دنیا راباندې زیات شولو له حده

بس لږ شانې بې خوده شو بادې لره ورځو

نړۍ لکه ده لار د مساپرو لارویو

موږ دغه لاره وینو قافلې لره ورځو

د کومې گناه زور دی چې په دې نړۍ خورېږم
هغه ورځ به هم راشي چې د مرگ تورې خانې لره ورځو

12-2-1368

ننگرهار درونته

اندېښنه

د ورځې ناقاره گرځم ستا په اندېښنه کې
د شپې هم یمه غم کې د اشنا په اندېښنه کې

یادونه د اشنا چې راته وځاندي په خوب کې
بستر مې راته اور شي سوځم بیا په اندېښنه کې

په دې باندې پوهېږم چې بې تا مې ژوندون گران دی
ارمان مې هوسپري د لیللا په اندېښنه کې

دا نه ښايي چې ته بې وفايي راسره وکړې
غمونه راسره دي د وفا په اندېښنه کې
ریبار زما د مینې دوکه ونه کړي وپېږم

د يار ښکلا يې نه کړي د خطا په اندېښنه کې

14-2-1368

ننگرهار

د زرگي حال

ښکلې نن مې د زرگي حال د پوښتو دی

چې ویشتلې تا په غشو د بنو دی

د سپرلي د سور گلاب په څېر مې ښکاري

ستا په مینه کې مې ژوند د لېونو دی

خیر که اوس بېلتون زغمو سبا به یو شو

د غماز د هیلو کور په وړاندو دی

د بې مینې دنیاگی نه لاس په سر یم

زړه مې نن د ډېره غمه په سلگو دی

یا به دا دنیا کړم خپله یا به ځان ورته پردی کړم

ما نن مرگ ته ځان نیولی دغه ژوند د پرېښودو دی

14-12-1370

پوښتنه

لږ خاطر راله کوي اشنا که نه

يو وار شونډې را کوي اشنا که نه

خوب مې ته تصور ته قرار مې ته يې

ته يو خوږ نظر کوي اشنا که نه

زما ذهن آينه ستا د څپرې ده

ما هم کله يادوي اشنا که نه

رنځ مې ته علاج مې ته رنځور يم ستا

خپل رنځور را رغوي اشنا که نه

مړ احساس به په ژوندي کالبوت کې څه کړم

مړ احساس ژوندي کوي اشنا که نه

چې څوک مينه درنه غواړي هغه زه يم

ته به مينه را کوي اشنا که نه

زه خالد به څو غمگينې مصرې ليکم

ته مې شعر رنگينوي اشنا که نه

27- 11- 1370

د سترگو جنگ

چې يار په مينه انتظار وکتل

ماته د گلو نوبهار وکتل

په مراوو مراوو غلي غلي کتو

راټه نن خپل ښکلي دلدار وکتل

سرخي د مخ يې نوره هم زياته شوه

چې مخامخ مې ښکلي يار وکتل

څوک خو شکمن نه شو لږ ووپرېدم

د سترگو جنگ ته مو اغيار وکتل

د بنو غشي مې په زړه کې لارل

چې ښکلي يار نن وار په وار وکتل

13- 10- 1370

مـين يم

ناروا نه وایم خلکه دومره وایم چې مین يم

که غزل وي که آزاد شعر اشنا ستا يم چې مین يم

ارماني زړه مې ټپي دى يو په غشو د بنو ستا

ما خپل فال د ژوند کتلى زه تباہ يم چې مين يم

زه چې خان در رسومه راته لار کې اغزي شيندي

لار اغزي بندوى نه شي بې پروا يم چې مين يم

ورځ مې ته يې شپه مې ته يې خوب مې ته سودا مې ته يې

لېونو غوندي د خلکو د خندا يم چې مين يم

يا به ستا وصال حاصل کړم يا به مړ شم د بېلتونه

د بېلتون نه په مرگي باندي رضا يم چې مين يم

5- 12- 1370

ستا يادونه

ستا يادونه راسره دي په زرگي کې

ډېر دردونه راسره دي په زرگي کې

اى زما د تياره ژوند ډيوې بلېره

ارمانونه راسره دي په زرگي کې

ښادي نشته خوښي نشته آرام نشته
تش غمونه راسره دي په زرگي کې
ستا په شونډو دې غوټۍ د خندا گل شي
هوسونه راسره دي په زرگي کې

لکه زېرى د سهار د لمر رڼا يم
مشعلونه راسره دي په زرگي کې

لاره نشته چې منزل ته ورسېږم
تش خيالونه راسره دي په زرگي کې

1- 7- 1370

ستا مينه

چې د تنکۍ ميني احساس په زړه کې وخوځېږي
نو د مينو سترگو ډېرې اوښکې وپهېږي

زما رگونو کې ستا مينه لکه وينه گرځي
ورک دې غماز شي چې په دې خبره نه پوهېږي

لکه ماشوم ته چې کوي څوک افسانې د پخوا
دا ستا خبرې ښکلې داسې په ما ښې لگېږي

لکه خوړلن او په اېرو کې پټ سکاره پراته وي
زما هم زړه کې ستا غمونه ياره نه مړه کېږي

لا خو مې هيله شته وفا راسره وکړه گلې
که ته جفا کوې د مينې کور به ونړېږي

24- 10- 1370

خطا

خطا وشوه جانانه چې رسوا مې شوله مينه
خوږېرمه په دې چې بې وفا مې شوله مينه

انداز ته يې زمان هم ودرېدلی هک حيران دی
دا ورځ د قيامت نه ده په خدا مې شوله مينه

د حسن جادوگره مې په زړه باندې دېره ده
رسوا شوم په عالم د زړه درزا مې شوله مينه

کچکول لکه ملنگ ستا د ديدن په تمه ورمه

روزگار راڅخه ورك د سر سودا مې شوله مينه

غزلې به د زړه په وينو زه خالد درليكم
شاعر يم ستا د مينې يو پر تا مې شوله مينه

25-9-1370

ننگرهار

☒☒☒

زېږی

چا زېږی راته راكړ چې ليلا راغلې ده
د اوږد بېلتون وروسته ښكلې بيا راغلې ده

ارمان مې غلی غلی راته وموسكېده زړه كې
بيدار شو را اوچت شو چې ښكلا راغلې ده

قسمته تندر نه شې چې مې مينه تندر نه شي
د غم په خاموشۍ كې نن خدا راغلې ده

دا ستا حسن بلېږي كه اسمان كې روښنايي ده
د ژوند تيارې ته ستا د مخ رڼا راغلې ده

زما هيله همدغه يو ديدن د لرې لرې
ستا ژوند ته مې همېش په خوله دعا راغلې ده

ښکلا او مينه يو لوري ته هم نه لري پولې
د خيال د زرگي مينه يو پر تا راغلې ده

23- 9- 1370

انسانه

چې د خدای بنده په یاد وي، وي پرې سخته
که نه کله څوک خبر وي له خپل بخته

د الله (ج) قهر دې ونه شي په هېچا
که پادشاه وي نو راکوز به شي په تخته

بې گناه ازاروې انسان انسانه
د قضا په ورځ به تېر وي وخت له وخته

ملایانو ددې وخت نه گيله مه کړه
خپل کاله له پتوي د جومات ښخته

هلی ځلې د دنیا پسې کړې څه له
که نن ستا ده سبا پاتې ده کمبخته

1- 7- 1993

هوس

راته مه وایه یادونه
د ښایسته جانان نازونه

بس یو گل یم ځورېدلی
څه له سپرې پرهرونه

ننۍ مینې هوس دی
پرونۍ مینې خیالونه

چې د یار زلفو ته گورم
راته ښکاري تور تمونه

د خیال شعر څومره ساده دی
پوهوي ساده فکرونه

22- 1- 1370

ستا یاد

نن چې ستا یاد راته موسکی غوندې شو
زرگی مې مست او لېونی غوندې شو

سوځېږي اور کړي خوشبويي خپروي
زما بدن ټول سپېلنی غوندې شو

که ژوند اغزي لارې اغزي اغزي شي
ستا په راتلو نن پسرلی غوندې شو

د بېلتون شپو يې شینلی خاورې کړ
نن مې د زړه بڼ شینلی غوندې شو

خیاله نن ستا د شاعرۍ په خاطر
د یار نظر هم څه ژوندی غوندې شو

29- 1- 1370

د غمونو تور بازار

چېرې چې سترگې مې د یار وینمه

ناولى مخ مې د اغيار وينمه

لكه گلاب د پرخې تمه كوي
د شپې نه وروسته روڼ سهار وينمه

د جانان لارې ته مدام گورمه
بس د غمونو تود بازار وينمه

زه د گلونو گلستان كې ياره
تش د يادونو يو انبار وينمه

خياله جام پر پرده مېخانې ته لار شه
مستي مې سترگو كې د يار وينمه

5- 2- 1370

يادونه

ډېر مې خوښېږي ستا يادونه ياره
په زړه مې مه ږده نور داغونه ياره

خدای (ج) ته مې سوال ستا د وصال کړی دی

قحط دې مه شه دیدنونه یاره

ستا له هونښیارو سترگو تېر نه شول

هر څو که پټ مې کړل رازونه یاره

شوندې مې وغوښتې تا رانه کړلې

په زړه مې جوړ شول پرهرونه یاره

خیال له خیالي نظره تاته وایي

په اور مې مه سپڅه خیالونه یاره

2- 2- 1370

د یار بېلتون

بس په مینه ښکلې ستا ښکلې خندا وي

د بېلتون په شپه ساقي او بل مینا وي

یو رباب په ویر لړلی راسره وی

ستا په مینه د مین مطرب ژړا وي

چې ساقي راته پيالہ کړي تر خولې ډکه
د غمونو دنيا پاتې کومه خوا وي

د بېلتون غمونه داسې ورکېدای شي
که نه بل ډول مين په مرگ رضا وي

ساقی نن د یار بېلتون هم څه نېنېدار شو
کاش بېلتون نه وای چې یار مې تل له خوا وي

12- 2- 1369

ننډاره

دیدن ته بې قراره یم اشنا کله راځې
ما ټول عمر ژړلي دي خندا کله راځې

وږمې د پسرلي نشته دا بن راته شرېنکاري
د شپې تیاره کې وړک یمه سبا کله راځې

دا ځل خو دیدن وشو بې وعدې راغلې وې
بس دومره راته وایه چې به بیا کله راځې

په وچو شونډو یار ته د لمدو سترگو حال وایم

د مینې دې مجنون ته تر بیدیا کله راځې

زه ستا په ننداره کې ننداره شومه پخپله

د مینې ولولو سره لایلا کله راځې

زه مری حسابېرمه بې ستا د لیدو یاره

د مری رغېدو ته مسیحا کله راځې

23- 12- 1370

درونټه ننگرهار

برخه لیک

د شپې تیارو کې د رڼه سبا خوبونه وینم

د لپونتوب نشو کې ډوب د چا خوبونه وینم

د یاغي ذهن سمندر مې په څپو راغلی

د گل په څېرې غوړېدلي ستا خوبونه وینم

لښکر د حسن دې زما د زړه کلا نیولې

خلك ویده دي زه په ویننه لا خوبونه وینم

د وخت قضا ناکام انسان کړمه گناه مې څه ده
هیلې مې اوس هم شته اشنا چې ستا خوبونه وینم

دا برخه لیک دی چې ته شرق او زه یې غرب ته کړمه
که نه زه ښکلي ننگرهار کې ستا خوبونه وینم

29- 3- 1371

مکروریان کابل

خاطر

زما لاس اغزو وهلی دی وپرېرم
د گلونو پېرزوینه په ما مه کړه

په لمبو باندې مې سوې څېره گوره
شونډې راکړه اشنا دومره تعدا مه کړه

په ښکاره ژوندی گرځېرم خو زه مړ یم
یو ځل راشه ته زما مسیحا مه کړه
خاطر وکړه ددې خوار عاجز زرگي مې
له ما تمه د پیسو او دنیا مه کړه

زه خالد کچکول په لاس دیدن دې غواړم

که پېرزو کړې خو همدا کړه سپوا مه کړه

3- 1- 1993

غزل

زه شرابي نه يم خو د يار په ياد مې ځنښلي دي

دا چې زه نشه يم دا مې ټول په ځان منلي دي

دلته ښکلې ډېرې دي خو لاس د وېرې نه وروړم

ماته چې راغلي ما د يار په ياد شړلي دي

هره شپه ژاړم ستا د مينې د غمو سره

داسې راته ښکاري تا هم ما پسې ژړلي دي

نن مې سترگه رپي ښايي تا سره ديدن وکړم

لاړې د راتلو مې درله هر وختې څارلې دي

نه کوم گومان چې بې له تا به ژوند امکان لري

ستا بېلتون ته ما د مرگ په سترگه تل کتلي دي

4- 1- 1993

پطر بورگ

شونډې

خيال کې جوړ کړمه د مينې تود پالنگ

پکې ونيسم جانان خپل څنگ په څنگ

زه د خلکو د خندا شومه په مينه

خو جانان مې هېڅ ودرېږي نه په ننگ

زما شونډې د بېلتون باد ووهلې

داسې وچې لکه دېگ چې وکړي منگ

د جانان د وفا هېڅ نشته خبر

زه يې تل په سر غماز سره په جنگ

زه به دې ښکلې دنيا باندې څه وکړم

چې مې ښکلې پېغلې نه راځي په څنگ

چاته سور گل بختور شي چاته زېر گل

ماته گل بختور نه شو په هېڅ رنگ

خياله ستا په برخه ليك كې به همدا وي

چې مدام دې پښې ښوېږي له گړنگ

17- 9- 1370

اجل

ليلا بېگامه مې خوب كې ستا وړبل ليدلى و

دا خپل زړه خو مې ستا د شونډو غل ليدلى و

يوازې ستا د مخ خيال راسره و په تيارو كې

په پټو سترگو ما د غم اجل ليدلى و

چې سترگې مې كړې خلاصې سپين سهار و شپه وه تېره

د شپې تياره كې ما يو خيالي گل ليدلى و

د ورځې مې ديدن د ليلا كله شي كېدى

په خوب كې مې د تورو سترگو ځل ليدلى و

د مينې مستي وه خود سهار هستي نېستي كړه

ژوندى مې د مين شاعر غزل ليدلى و

13- 9- 1370

خبرې

که هر څو بدې گنې زما خبرې

خو يو ځل واوره زما ليلا خبرې

اوس زه ستا د مينې هغه لېونی يم

چې کوي خلك زما او ستا خبرې

که باور دې زما مينه باندې نوي

لرې واوره بيا د شاوخوا خبرې

زه نيمگړې خاطرې په کاغذ ليکم

ستا هر ناز کوي دنيا دنيا خبرې

نړيوال ډېرې خبرې کړي خو واوره

په ما بڼې لگي د خوږ اشنا خبرې

چې ته مخامخ خدا شاته ښکښل کړې

دغه خلك كوي خامخا خبرې

گوره سترگې مې دا ستا مخکې شرمېږي

د کاغذ په مخ درلېږم دا خبرې

که په اور باندې يې وسپڅې کاغذ دی

ما پخپل زړگي ليکلې ستا خبرې

د ژوندون استازي

د شپې تيارې ستا د بېلتون استازي

وړانگي د لمر د سباوون استازي

سباوون ستا د مخ په خپر روښانه

دا روښنايي وي د ژوندون استازي

يوازې نن شعر بې له درده ليکم

ستا نه هم غواړم د بدلون استازي

راشه يو ځای شو او يو زړه شو سره

راوړه په ژوند د پيوستون استازي

که هر څو ستا د مینې خیال ساتمه

بس ته رالېږې د جنون استازي

9- 7- 1370

پـخـلايـنـه

په ناروا کې نن روا ښکاره شوه

چې په ليلا کې نن حيا ښکاره شوه

نسيم خوښۍ څخه گډا کوله

چې د نرگس خوله کې خندا ښکاره شوه

مرور بېرته پخلاينه وکړه

چې پښتنې کې مينه بيا ښکاره شوه

د هوس مړاوی بڼې مې وغورږېده

چې د ساقې لاس کې مينا ښکاره شوه

نيم ژوانده هيلې او نيم ژوانده ساه شي

چې د ديدن تمه دا ستا ښکاره شوه

سپېرو ايرو کې د لعلونو په څېر

د خيال قلم کې هم ښکلا ښکاره شوه

4- 12- 1369

☒☒☒

خوږ نظر

کله بلبل شم او سنبل خوښوم

کله مین شم تور وربل خوښوم

ستا د بېلتون په اور سوځېږمه زه

چې درنه لرې يم اجل خوښوم

ای ښکلې ناز پرېږده نخرې مه کوه

زه ستا د شونډو خندا تل خوښوم

يو خوږ نظر خو راته وکړه يو ځل

په هر انداز کې ستا خندل خوښوم

که څوک پوښتنه کړي مین په څه يې

وايم د يار د سترگو ځل خوښوم

چې مې جانان په ننگرهار کې اوسي

زه نه کنږ او نه کابل خوشوم

چې د خالد د غزل تال پرې جوړوي

ستا انگي او موسکېدل خوشوم

7- 6- 1369

مخ د جانان

نن مې مینه کې ډوب شوی خپل ځان ولید

د سپوږمۍ په څېر مې مخ د جانان ولید

هغه زلفې چې یې ژوند راته تیاره کړ

د هغو زلفانو منځ مې روښان ولید

نور به زه د یار نظر پسې نظر کړم

چې مې سترگو د جانان کې خپل ځان ولید

بیا به اوښکې تویې نه کړمه له سترگو

که مې ستوری د وفا په اسمان ولید

خدای (ج) دې نه کړي ښکلی یار رانه جدا نور

بس دی یو خُل مې د مینې هجران ولید

خالد مست د یار په مینه غزل وایي

که رتل یې د جانان هر زمان ولید

3- 8- 1369

سوی کتاب

زه خو ساقی نه یم چې له مانه شراب غواړې

خه چېرې سپرلي ته د خزانه شباب غواړې

اوس یې رژېدلې پانې څنگه زه راتولې کړم

ته زما د مینې هغه سره سره گلاب غواړې

تل یم تا رتلي بد و ردو او ښکښل باندې

ته هیله له ما څخه د کوم ښه خطاب غواړې

ما چې کړله مینه بس عذاب زما په برخه و

زه هغه مین یم اوس له مانه خواب غواړې

ستا بې وفايي چې سره لمبه کړلو او وسوځېد

ته زما د هیلو هغه سوی کتاب غواړې

2- 7- 1369

ننگرهار درونته

پښتون احساس

تر اوسه لږه لار شته د منزل تر رسېدو

لا شونډې لږې لږې دي د یار تر ښکلېدو

په هر قدم کې اوبښکې تویول دي لار اغزنه

د مینې په لور تلل دي زرگی کله صبرېدو

که نه مې کړلې خپله ای زما پښتنې مینې

د ژوند په لار به څنگه ږدم قدم د لوړېدو

پښتون سره چې مل نه وي پښتو پښتون احساس

که زه اوسم که بل څوک سر یې دی د غوڅېدو

20- 10- 1369

بندي د غم

په گلانو پېرزوینه د شبنم وي

هر سهار چې د گلونو مخ پرې نم وي

خو پېرزو په ما ونه کړله جانان
خکه زړه مې همپشه بندي د غم وي

د ژوند لاره ده لا ډېره راته پاتې
خو د يار غم همپشه د زړه مرهم وي

چې صنم ورته ووايم نو ښکښل کړي
چې په خپله نظر کړي نظر يې سم وي

دا عجيبه نړۍ خداى (ج) ده پيدا کړې
چې ښايسته شي نو غرور ورسره هم وي

خياله خه چېرې مظلوم حسن پيدا کړه
د بډاى حسن خو توره د ظالم وي

18- 10- 1369

درونټه ننگرهار

ستا کاته

ستا په نظر کې چې هر څه راځي

زما نظر کې ستا کاته راځي

هر څو که ته يې په وفا نه کوې

ستا د نظر غشي په زړه راځي

ډيوه مې ذهن کې بلېږي مينه

چې ډيوه نه وي نظر نه راځي

اوبنکو نن پرېږدئ چې ديدن وکړمه

چې يار مې لار شي بيا به نه راځي

د بېلتون ساعت د قيامت ورځ جوړوي

چې اشنا وي قيامت په څه راځي

17- 9- 1367

خواره دردونه

خواره دردونه مې سينه کې پټ دي

د زړه ټپونه مې سينه کې پټ دي

ستا د یاد یاد په یادولو یاره
د غم یادونه مې سینه کې پټ دي
ما د بېلتون په لمبو مه سپڅه نور
د زړه سوالونه مې سینه کې پټ دي
که د سینې اسرار ښکاره کړم درته
ډېر جهانونه مې سینه کې پټ دي
ټکور به نه شي د سینې ټپونه
ډېر پرهرونه مې سینه کې پټ دي

1- 9- 1369

رنگین پسرلی

که رنگین پسرلی بیا شي
ښکلی یار به مې بیا راشي
د خواړه اشنا تر څنگه
د مودو مودو یوازې

زړه مې یو دم په خندا شي

که رنگین پسری بیا شی
بنکلی یار به مې بیا راشی
چې یې بنکلی څېره وینم
مراوې هیلې مې تازه شی

دردمند زړه مې لږ هوسا شی

که رنگین پسری بیا شی
بنکلی یار به مې بیا راشی
هره کرښه چې لیکمه
هره پاڼه چې تورومه

ټوله مینه د لیلای شی

که رنگین پسری بیا شی
بنکلی یار به مې بیا راشی
شرابي سترگې یې بنکل کړم
د نشې په هوسو کې

بنکلی سترگې یې ځلا شی

که رنگین پسرلی بیا شی
بنکلی یار به مې بیا راشی
د یار سرې شونډې چې گل شی
تور ماران یې زلفې ول شی

تن مې ټول یو دم حیا شی

که رنگین پسرلی بیا شی
بنکلی یار به مې بیا راشی
هر پړاو نه چې شم تېر
هر قدم کې مې خونبې وی

هر قدم راته وفا شی

که رنگین پسرلی بیا شی
بنکلی یار به مې بیا راشی
په تیاره شانې جونگرې
ستا د مینې روښنایي شی

توره شپه به مې سبا شی

که رنگین پسرلی بیا شي
بنکلی یار به مې بیا راشي
چې د مینې باران وشو
د بودی د تال په خېر

رنگین خیال مې په هوا شي

که رنگین پسرلی بیا شي
بنکلی یار به مې بیا راشي

1369

درونټه ننگرهار

بـلـبـل

دا چې یار راته په ناز باندې کتل کا
د بنو په غشو زما د زړه ویشتل کا

د گلاب په خېر یې شونډې غوړېدلې
د گلانو په خېر ډکه خوله خندل کا

زرکې هم ددې د تگ په تماشه وي
په وينا کې د مينا په خېر ويل کا

چې يې زړه شي چې ولجه د زړونو وکړي
هغه دم په تورو سترگو بيا کجل کا

د نظر خاوند يې حسن ته حيران شي
که شاعر وي نو د شعر ديوان کامل کا

د بلبل نغمې خوږې وي له هر سازه
خيال به هم د يار په مينه ځان بلبل کا

17-2-1368

ښکلی ننگرهار

د سپين غر په شنه لمن کې
يو پراخه لاله زار دی

اولسونه پکې اوسي
دا خو ښکلی ننگرهار دی

د نرگس غاټولو کور دی

د گلونو نوبهار دی

د دوستانو سره دوست

تښتولی یې اغیار دی

د تاریخ پانو کې نوم یې

لیکل شوی افتخار دی

ننګرهاره ستا په زړه کې

د غازي امان مزار دی

ننګرهار دې تل اباد وي

خیال نه پاتې په کې یار دی

10- 9- 1369

ږوند

دا څه پسرلی دی چې گلونه پکې نه وینم

څه ننداره ده چې رنگونه پکې نه وینم

گورمه زه چې د نړۍ انسانان څومره بد دي

کلو کې لاره کړي د عصر لېوان څومره بد دي

انسانیت په بینا سترگو باندې نه شي لیدی
دغه بې مینې او رانده بینایان څومره بد دي

زما نړۍ د خیال انځور دی فسادونه پکې نه وینم
یوه بې رنگه ننداره ده چې رنگونه پکې نه وینم

دوی په خبرو یو د بل څخه ښاغلي ښکاري
ورسره کېنم چې په زړه راته داغلي ښکاري
دوی په گیلو گیلو نړۍ څخه زړه توري کړمه
خو په باطن مړاوي گلان راته اغلي ښکاري

زه په خبرو کې تېروځم عملونه پکې نه وینم
بې رنگه ژوند دی هېڅ رنگونه پکې نه وینم

27- 10- 1370

د شعر ښکلا

د لیل د یارانې اخر همدا وي
چې مین یې په بیدیا باندې رضا وي

روغ انسان د لېوني په شانې گرځي

چې د مينې په جادو څوك مبتلا وي

نه يې خلك نه يې كور كلي خونېږي

ځناورو په څېر څېرمه په صحرا وي

رنگ يې تك تور لكه اور كې چې وي سوي

مدام خداي (ج) ته په زاريو په دعا وي

ورنه غواړي خپله مينه

كله سوال كله ژړا وي

د ليلا د عشق جنون كې

د مجنون دغه دنيا وي

قيس مجنون شي لېوني شي

همدغه د وخت سزا وي

د مجنون د مرگه وروسته

د هغه ياده وفا وي

د ليلا او مجنون مينه

د شاعر د شعر ښکلا وي

28- 9- 1370

سودا

په خندا کې په ژړا شوه

با وفا وه بې وفا شوه

لاس يې ووېستو د غاړې

بې حيا وه باحيا شوه

نېغې سترگې يې کړې ټيټې

ناڅاپي خپه ليلا شوه

ما ويل ولې ژاړې ښکلې

څه گيله دې بيا له ما شوه

ولې شوې له غېږې لرې

مينه ستا ولې بلا شوه

ويلې لار شه خيال مفلسه
ستا تش جب ته مې سودا شوه

11-2-1370

د نرگس حسن

د غاټول ټوله ښکلا

د يار له نازه لوگي

د نرگس سپين حسن هم

ستا له اندازه لوگي

د ميو ډک خومونه

د ساقي ټوله هستي

د شوره ډک سرونه

د نشو ټوله مستي

ستا په خدا کې نغښتی

د يوه سازه لوگي

د نرگس سپين حسن هم

ستا له اندازه لوگی

د خوانی ټول غرور

د غیرت ډک زړگی

د وجود جوړه خونه

د عظمت ډک کورگی

د یار په نرمه ژبه

د یو آوازه لوگی

د نرگس سپين حسن هم

ستا له اندازه لوگی

9- 7- 1370

ژوند

شین چمن وای د گلانو

ډله جوړه د مستانو

په نړۍ کې هېڅ غم نه وای

محفل تود وای د رندانو

هغه وخت به ژوند ژوند یاد شي

هغه وخت به ژوند آباد شي

بچ د غم د تارا کونو

لرې لرې د دردونو

مینه وپېژني هر څوک

زړه شي تش له ارمانونو

هغه وخت به ژوند ژوند یاد شي

هغه وخت به ژوند آباد شي

د انسان ژوندون هوسا وی

زړونه پاک د هر یو چا وی

غم او وېره نه وی زړه کې

درد زبون ورك په دنيا وى

هغه وخت به ژوندون ښاد شي

هغه وخت به ژوند آباد شي

12- 8- 1370

شكایتونه

زما غم رانه هېر كړي دي شعرونه

درد خپلى يمه نه وايم حالونه

بیماري مې د دردونو حال نه وايي

دردوي مې همپشه خواږه يادونه

خاطرې مې لا ژوندۍ دي په زرگي كې

خو افسوس ليكلې نشمه نظمونه

درد د مينې او هجران يو بل كې تاو دي

ښكاري دا چې مې ډوبېري غزلونه

د درې كاله نه مې پس قلم را اخيستی

لومړی کار مې شو لیکل شکایتونه

20- 9- 1995

☒☒☒

په یورپ کې

ناولتوب ته مینه وایي خلك دلته

چې شراب وڅښي دوا کوي یو بل ته

غولول دلته رواج په هر قدم دي

اوبښکې قدر نه لري پردي او خپل ته

چې پیسې ورکړې بادشاه یې هم خرڅېږي

بې گناه وژني سلام به کوي غل ته

په کوڅو کې به خواره واره پراته وي

د شرابو سیند راوړي وي ساحل ته

☒

چې رایادې خاطرې د خپل وطن شي

د یورپ جامې مې ځان پورې کفن شي

بې وطنه بادشاهي هم مزه نه کړي

که په تخت د زاره روم یا د لندن شي

د و طن سپېره مخونه خواره لگي
د يورپ ښکلي مخونه دې قدغن شي
3- 2- 1993

خپل وطن

د روسيې په سره خاوره کې ايسار يم
غواړم ووينم پيتاوی د خپل لمر
بې احساسه او سرې کوڅې د واورو
څار د واورو چې پرته دي په سپين غر
د بې ستورو اسمان لاندې شپې تېرېږي
په ما بد لگېږي دلته مازديگر
د کنړ د سيند اوبو نه يو گوټ راکړئ
خراب کړی مې مسکو اوبو ځيگر
آرام ژوند د پردېسې کې لېونی شوم
رايادېږي راته خپل وطن کې شر

15- 1- 2003

د نرگس گلونه

په يو لري شان صحرا کې
د پراخ سمندر څنگ ته

د نرگس گلونه شنه وو
په خدا خدا هر لور ته

په موسکي نظر کې مينه
په هر چا پېرزو کوله

ما هم پرانيسته ځولې د خپل نظر

پکې رايې کړله مينه

مينه مينه مينه

15- 4- 1369

ننگرهار درونته

هيلي

د سبا نسيم يې غوړ ته زېرى راوړ

چې به بيا غوټې گل کېږي

انتظار نور ختم شوی

په چمن به خوشبویی شي

شنې غوټې به سره گلان شي

چې په هیلو د سبا وې

آه چې ژوند ته هوسېري

13-9-1369

ننگرهار درونته

پښتنې

چې مین دې په رخسار شوم پښتنې

ستا د ښکلو سترگو ځار شوم پښتنې

د لیدو په قدر ستا نه پوهېدمه

په ارمان ستا د دیدار شوم پښتنې

بې وطنه ژوند د مرگ ارمان راوستی

لېونی په بل دیار شوم پښتنې

تانه مخامخ کتو کي څه اثر و
انکاري وم په اقرار شوم پښتنې

په خوږو د ژوندون ځکه اوس پوهېږم
خالد ستا د غاړې هار شوم پښتنې

15- 1- 2003

وفا

که صداقت که دې وفا زړه کې وي
جانانه زه هم جفا نه غواړم

د مينې اور که دې په زړه اثر کړي
ما هم د مينې زور ليدلی اشنا

که خوله دې غلې ده نو هم پوهېږم
په چپو خولو کې ډېر رازونه پټ وي

سترگې دې هم راته خبرې کوي
خير که سينه کې اوازونه پټ وي

15- 6- 1367

☒

چې ستا په شونډو کې موسکا خپره شي

زما په زړه کې تمنا خپره شي

ښایست دې زر ځله نور هم زیات شي

چې په څېره کې دې حیا خپره شي

14- 9- 1367

درونټه ننگرهار

برخه لیک

خدای (ج) پیدا کړي تور او سپین انسانان

څوک بې کتابه څوک د دین پیروان

دغه وېشنه د الله (ج) ده چې څوک څنگه څنگه

څوک پروت په ځمکه څوک اوچت تر اسمان

8- 10- 1369

شاعر

زه شاعر یم ما لیدلې دا دنیا ده

د څپې په شان یې مینه بې وفا ده

زه نړۍ لټوم چې پاتې په وفا وي
نه چې مينه يې په رنگ ددې دنيا وي

2- 7- 1369

تېر شو

زما خو عمر ستا د وصل په ارمان کې تېر شو
د طوفاني بېړۍ په څېر تل په طوفان کې تېر شو

د غم څپېرو مې په مخ باندې داغونه ايښي
د زخمي زړه طبيب مې لارو په خپگان کې تېر شو

6- 7- 1367

گرځم

د مينتوب ساقې د مينې جام راکړه
چې په ارمان يې زه ژوندی گرځم
د ښکلو سترگو نه الهام راکړه
چې يې په مينه خندنی گرځم

وخوره ځواني د مينې غم زما

د وصل شپې پسي گړندی گرځم

27- 6- 1367

د گلونو پسرليه راشه راشه

په راتلو دې مست بلبل شي

چې د زړه غمونه لار شي

چې د مينې غوټی گل شي

22- 9- 1369

انتظار

ستا انتظار په ما ماتم راولي

هره گړۍ راته يو غم راولي

هر گړۍ د گودر لارې څارم

چې به مې کله خدای (ج) صنم راولي

3- 6- 1369

د عشق گناه

عشقه لېونی دې کړمه زه هجران کې وسومه
وصل ته مې زړه وي خو په دې ارمان کې وسومه
مینه یو عذاب دی د ژوندون لار کې
خدایرو زه په دې عذاب کې وسومه

خلك د خوانی نشه کې مست گرځي
زه د عشق گناه باندې په خپل شباب کې وسومه

6- 4- 1367

☒

بربادي خو دغه نه ده چې به مې شم
هغه ورځ به زه تالا يم چې بې تا يم

وصال نه غواړم دیدن خو به مو وشي
بې دیدنه په مرگي باندې رضا يم

7- 10- 1370

☒☒☒

خوږې شپې

برایي یې سترگې ښکلې ښکارېدلې
مخامخ یې نه کتلې شرمېدلې

تورې زلفې يې په ولو راپرتې وې
نرمې شوندي يې بې واړه رپېدلې

د يار سترگو کې عجيبه شان ځلا وه
د وصال په شپه کې شمعې بلېدلې

غېر په غېر خوږې شېبې د يار په څنگ کې
د برېښنا په شان په پرق کې تېرېدلې

د وصال د شپې سهاره څه دې وکړه
څو شېبې دې په ما نه پېرزو کېدلې

6- 9- 1367

چې د ذهن په هينداره کې مې ستا تصوير ښکاره شو
ساده زړه مې د ژوندونه آهواره شو

دا به هم د کوم يو چا سپېرې ښېرا وې
چې ليدل دې بس يوازې خاطره شو

7- 11- 1370

خيال

کله خال د يار د مخ شم

کله خيال د يار د مخ شم

چې يار شمعه شي پتنگ شم

د بېلتون له ژونده تنگ شم

يار چې گل شي زه بلبل شم

يار چې مينه شي غزل شم

31- 3- 1369

گل او بلبل

نن بيا شو بلبل مست ستا په ليدو

ای گله ستا خندا کې بلبل څه اثر ليدو

چمن کې سرو گلونو ته د مينې نغمې بولي

مين چې په گلونو دی بلبل په چغېدو

اختر به و جوړ شوی بيا د مينې پسرلي کې

نو ځکه بلبل ژر ژر په چمن راڅرخېدو

23- 4- 1369

☒

نن يې په سرو شونډو خندا نه وه

نن يې مستي او ناز ادا نه وه

پرون يې مسته په خندا دنيا کړه

نن هغه مسته شان ليلا نه وه

20- 4- 1369

☒☒☒

☒

گلونه په خندا شول پسرلی راغلی دی

د سولې سره یو ځای گلالی راغی دی

سپړلي يې گلونه د ورورۍ زموره زړو کې

د مینې او ورورۍ شین شینلی راغلی دی

30- 3- 1369

☒

زما مینه د جنون ده خو خطا نه ده

چې هر گل بویوي د هغه چا نه ده

چې د هرې ښکلې مخ پسې نظر کړي

د هغوی مینه ریښتیا چې وفا نه ده

20- 3- 1369

☒☒☒

ای د خوږ ژوندون پیغامه

ای د خوږ ژوندون ارمانه

تا کې شته دي ډېر خوندونه

ای د مینې خوږ دوران

29- 6- 1367

☒

که هر څو اوبښکې ودرومه نه ودرېږي

خوار زرگی مې تل دتا پسې ژرېږي

اوبښکو جوړې کړلې لارې په رخسار

چې جانان راڅخه ولې جدا کېږي

9- 8- 1369

☒

چې څوک مینه په بهار کړي

په غمونو به ځان خوار کړي

چې کړي مينه په ريښتياوو

ځان به ژوند سره اغيار کړي

26- 5- 1369

ستا ياد

چې گلان زيات شي بلبلان زيات شي

چې مستي ډېره شي خوبان زيات شي

خوبان چې ډېر شي لېونيان زيات شي

ستا ياد چې راشي کله په زرگي کې ارمان زيات شي

26- 11- 1369

⊠

گلونه لارې د سپرلو څاري

غمونه لار د خوشالو څاري

سپورمې د شپې د راتلو تمه کوي

سترگې مې لار ستا د راتلو څاري

31- 1- 1376

⊠

راغله ژړا چې مې ليلا راغله

نن يې وعده وه بې وفا راغله

زه به يې ځنگه لاره نه څارمه

پرون رانغله او نن بيا رانغله

28- 4- 1368

زما نظر

زما نظر کې ټول جهان تياره دی

لکه چې ذهن د نادان تياره دی

نه يې سپورمۍ او نه يې ستوري ښکاري

په توره شپه کې شين اسمان تياره دی

هسې خو هم دغه نړۍ کې ژوندون

د هر بې کسه شان انسان تياره دی

نن چې مې ستا په نوم قدم جگ کړی

په هر قدم کې مې روښان تياره دی

13- 1- 1370

خيال چې د يار راسره مل شي

په زړه مې اور د مينې بل شي

د ديدن په شېبه يار ته کتې نه شم

په کتو مې ځای د یار د سترگو تل شي

19- 4- 1369

☒☒☒

☒

راته وځانده ای گله د بهار

ته چې ځاندي راته یاد شي ښکلی یار

بې خدا مې په بل کار وس نه برېږي

په ژړا به مې خوشاله شي اغیار

22- 4- 1368

☒

سپرلو کې اوسېدلې ما خزان لیدلی نه و

اشنا وم د چمن ما بیابان لیدلی نه و

د مینې په دنیا کې اوسېدلی وم همېش زه

د یار سره یو ځای وم ما هجران لیدلی نه و

17- 4- 1368- کابل

☒

خبره مې د مینې تر جهانې رسېدلې

د مینې ولوله مې تر ایمانه رسېدلې

بېلتون زغملی نشمه جانانه دیدن راوړه

د وصل تلوسه مې تر ارمانه رسېدلې

8- 4- 1368

د څو شېبو انتظار راته پېړۍ شي کله

په انتظار انتظار تنگه نړۍ شي کله

د ژمي شپه کې د بېلتون پالنگ هېډونه سپڅلي

یوازې ځان باندې توده د خوار شړۍ شي کله

22- 12- 1370

☒

که ته سترگې رانه واړوې جانانه

سترگې اړومه زه له دې جهان

ستا د زلفو په ماښام کې چې شم وړک

هله ووینم سپوږمۍ د مخ روښانه

5- 7- 1370

☒

ستا دیدن راته سور اور شي

ستا نظر چې په بل لور شي

د رقیب سره چې وځاندې جانانه

لاندې ځمکه پاس اسمان مې راته گور شي

31- 1- 1371

☒

ساقی زه نن درنه صهبا غواړمه

په میخانه کې بیا غوغا غواړمه

زه دې پیالې سره نن کار نه لرم

که راکوې ټوله مینا غواړمه

14- 3- 1370

☒

خاطرو کې دې اوسېږم او ژړېږم

له وختونو نه پټېږم او ژړېږم

په تیاره کې چې څوک ورك شي پروا نشته

روښنایي کې زه ورکېږم او ژړېږم

12- 1- 1371

☒

رابه شي سپرلي ډېر خو بې تا چې وي پرې څه وکړم

وبه وينم ښکلي بې وفا چې وي پرې څه وکړم

خاندی که دنیا راته له هرې خوا چې ته نه یې

دا نړۍ بې ستا ټوله زما چې وي پرې څه وکړم

13- 1- 1370

☒

چې ستا د زلفو خوشبويي مې په کوڅې خپره شوه

توره تياره د رقيبانو په اسرې خپره شوه

ستا مينه ناکه خدا نن زما په زړه کې گلې

لکه سور شال د شهيد زړه په مقبرې خپره شوه

8- 1- 1370

☒

نن مې په زړه د گل وږمه راغله

چې مې ليلا نن په کوڅه راغله

شونډې که وچې وې خو ومسکېدې

چې د خدا د بن څپه راغله

20- 12- 1369

☒

ستا د هونښيار نظر په دام راغلم

راتلم راتلم د عشق په جام راغلم

ما د رڼا په لور تکل کړی و

خو ستا د زلفو په ماښام راغلم

15- 12- 1369

د گلونو وږمې

رون سبا نسيم روان شو د گل خوا ته

توره شپه کې نڅېدو د غرونو شاته

ويل مې څه له هر سبا راځې ته بن ته؟

ويلې وږم وږمې د گلو هرې خوا ته

ويل مې دا ښېگڼه چا سره کوي ته؟

ويلې دا د ژوند پيغام ټولې دنيا ته

13- 12- 1369

☒

زما د ژوند د تور ماښام د تورو شپو ملگرې

د بېلتون وخت کې د بې واړه اوسېلو ملگرې

د سپين سبا د رسېدو په اميدونو کې مل

د مينې ژوند کې د بېلتون د تېرېدو ملگرې

5- 5- 1367

☒☒☒

☒

ستا د سترگو نشه زیاته له شراب
لا به کم وي چې لوگی کړم ترې شباب
ته نازونه کړه ستایل یې زما کار دی
یوه ورځ به ترېنه جوړ کړمه کتاب

15- 1- 1370

☒

شنه غوټی و غوړېږي سور گل شي
بختور گل وي چې ځای یې په وربل شي

خدای (ج) دې ما هم د جانان د وربل گل کړي
چې د هر رقیب په زړه باندې اور بل شي

15- 1- 1370

☒

زما د هیلو غوټی مخ په غوړېدو دي
د سپرلي وړمې ورو ورو په زیاتېدو دي

ورځ په ورځ غوټی د مینې سره گلان شي
په سپرلي کې د یار سترگې د لیدو دي

15- 1- 1370

☒

که ته ټوله نړۍ پاکه کړې د غم
غم زما سره اموخت لري هر دم

په لیدو یې هر وگړی حیرانېږي
که څوک وگوري زما د زرگي چم

27- 1- 1370

☒

هلته د ژوندون هیله نڅا کوي
هلته انسانان ژوند په ریښتیا کوي

چېرته چې د سولې مرغی الوځي
هلته مینه خوند بیا د لیلا کوي

18- 12- 1369

☒☒☒

زموږ میکه

زموږ خپله میکه ده خپل شراب دي
دلته هر څه چې اړتیا وي بې حساب دي

دلته خپله شونډې خپل جام ته رسېږي
دلته هر ساقی په خپل حساب پوهېږي

دلته هر رند د رندی په قانون گرځي

دلته هر کاواک قدمه انسان پرزي

23- 1- 1370

گل

د پرون شنه غوټی وي

د نن چې سور گل شي

سبا ته پانې رږوي

خاورې غندل شي

ژوند هم د گل په شان دی

هره ورځ یې رنگ بدل شي

گناه

دلته چې قدم څوک په ریښتیا کېږدي

خلک یې نوم ورله جفا کېږدي

دلته بازار د تهمت ښه گرم دی

دلته وفا کول یو لوی شرم دی

خدایه ددې ځایه پنا غواړمه
د جانان شونډو نه گناه غواړمه

7- 2- 70

☒

دا بوی د مشکو د ختن راځي
که مې بادونه د وطن راځي

په مساپرو وطنوال خوږ لگي
لکه دارو يې په بدن راځي

31- 1- 1370

☒☒☒

د نارنج گل

نن په ښکلي ننگرهار کې د نارنج د گل مېله ده
ستا دیدن ته مې جانانه ځکه ډېره تلوسه ده

د نارنج د گلو بوی کې ننگرهار ټول عطرگین دی
بوراگانو جوړه کړې په چمن بیا هل هله ده

18- 1- 1371

☒

ستا یادونه چې رایاد شي کله کله

دا نانباد زړه مې پرې ښاد شي کله کله

که تا نه وينم نو ياد خو دې رالېږه

چې د زړه بڼې پرې آباد شي کله کله

17- 10- 1992

پېښور

☒☒☒

د مینې زلزله

دا د زړه کلا مې ړنگه ستا د مینې زلزلې کړه

يا د بخت ظالم گذار و يا خو وړانه زمانې کړه

د يادونو درانه بار مې بې اجله مرگ نصيب کړ

په قبره کې مې زړه تنگه ستا د مینې پلوشې کړه

د وختونو په پنجره کې را ايسار لکه توتي شوم

دا تعدا د هسك نه وشوه که د مینې تلوسې کړه

24- 7- 1371

☒

شو ننگرهار پاتې بهار پاتې شو

د سترگو تور د زړه دلدار پاتې شو

شوم بې وطنه خپل پښتون وطن کې

ژوند رانه پاتې ټول قرار پاتې شو

21- 2- 1371

پېښور

☒☒☒

☒

چې نظر مې په روا او ناروا شي

په يو رنگ راته ښکاره غل او پاچا شو

د ريښتياوو او د دروغو تميز نه کړي

پروا نشته که برباده دا دنيا شي

22- 2- 1371

پېښور زرگر آباد

☒

د زړه په قبر د وفا ډيوه بلېږي د سينې په هديره کې

ذهن هم نن راته راوړل شو يادونه په تحفه کې

د خوږو شپو خو خوږې خوږې کيسې هم پکې وشوې

عقل سر نه کډه وکړه ترې روان شو جنازه کې

2- 2- 1371

☒

اوبنکې بې رنگه دي اشنا څه پرې ليکلی نه شم

ليکم په وينو باندې ليک زړه صبرولی نه شم

سترگې مې ستا لارې څاري وایم چې کله راځې

یاد دې جانانه د خپل زړه څخه وپستلی نه شم

31- 1- 1370

☒

یوه شېبه دیدن کړم لیلای مه مې څه له خوا نه

یو وارې شونډې راکړه چې خوشاله شم جانانه

د غم په دنیاگی کې اوسېدلی تل تنها یم

په غېږه کې آرام راکړه زما د زړه ارمانه

27- 1- 1371

☒

د زړه خبرې مې په خولې نه راځي

چاته مې خولې باندې گیلې نه راځي

دنبته کې پروت یم دايم کله راځي

په دغه لاره قافلې نه راځي

28- 11- 1370

☒

سبا ته بيا ورخ د دیدن ده زه به یار ووينم
په ښکلو سترگو کې به بيا د حسن ښار ووينم

خير دا د وخت گذار به هم وزغمم ستا دپاره
غواړم په سره ډولۍ کې تا يو ځل سينگار ووينم

13- 10- 1370

☒

چې په رنگ ددې نړۍ څوک غلط نه شي
په هغه انسان به غم مسلط نه شي

د نړۍ په هر يو رنگ کې يو نيرنگ دی
تش په يو کتو کې پام کړه غلط نه شي

1- 2- 1993

روسیه پتر بورگ

☒

چې په چا باندې شي تور د مينې پورې
څلك کړي ورپسې زر خبرې نورې

روغ سړی باسي بيديا ته چې مجنون شي
که هر څو ځان بچوي د عشق له سيوري

28- 5- 1370

☒

راشه نذرانه ستا د دیدن مې اېښودلې ده
ټوله نړۍ ستا په تمه اوس ما پرېښودلې ده
ته د قدرت هغه ابتکار یې چې ښکلا لرې
ستا ښکلا سپورمۍ هم په ښکلا باندې غندلې ده

15- 5- 1370

☒

ته زما د مینې دنیا ته مې امیدونه یې
ته مې د زرګي ټوټه یې ته مې هوسونه یې

ته مې د زرګي محفل کې شمع د امید شولې
ته مې د دردمند زړه اواز ته مې فریادونه یې

2- 12- 1368

☒

کله چې زه یار ته د ښولاندې کتل کوم
نه پوهېږم ولې د خپل زړه عذابول کوم

زما د محبت هنگامه گرمه ښه ده گرمه ښه
تل یار ته دعا کړم نه ښېرا او نه ښکنځل کوم

10- 3- 1370

☒

د سپوږمۍ رڼا ته څېرمه

د ليلا سره په څنگ کې

چې غم نه وي

غېر په غېر

شونډې په شونډو

ژوند هغه وي بې ارمانه

1- 5- 1370

☒

که په ژبه يې هر څو وي نېې خبرې

چې ناپاکه زړه لري درومه ترې لرې

چې په يو دوه ځل خبره څوک پوه نه شو

هونښيار نه وايي اوښانو ته سندرې

10- 7- 1370

☒

لکه د مني زېره پاڼه د باد ساز ته ناڅي

لکه بېلتون ځپلی قيس د يار اواز ته ناڅي

هوا راوړي د ليلا څخه خبر مجنون ته

د بيديا شگې د مجنون د عشق انداز ته ناڅي

9- 7- 1370

☒

مینه، مینه چې څوک کړي هغه خوارېږي
ميينان همپش خورېږي او کړېږي

چې د چا برخه ليک درد او کړېده وي
د هغوی ژوندون په هېڅ رنگ نه رغېږي

23- 8- 1370

☒

څو خاطرې مې په زرگي کې شته دي
ارمان مې نشته دا دنيا فاني ده

نه ساتم زړه کې هېڅ هوس د ښکلو
ځکه د ښکلو خو ښکلا فاني ده

9- 8- 1370

☒

لکه چې سپينې ورېځې توره شپه کې تورې ښکاري
داسې په مینه د بېلتون خبرې سپورې ښکاري

چېرې غوټۍ په غورېدو وي هلته نه ځي خزان
زمونږه ملك کې د ژوندون خبرې نورې ښکاري

12- 3- 1370

☒

مینه یی کرم له چانه ډار نه کرم

زه یم مین بی مینی کار نه کرم

اشنا چې هر څومره جدا وي رانه

زه یی خاطر ساتم انکار نه کرم

21- 6- 1368

☒

یا به جام د شونډو واخلم د گلغام نه

یا به تېر شمه د مینی د انجام نه

که یی جام راکړ نو سر به ورنه څار کرم

که نه تېر یمه له دغسې آرام نه

15- 12- 1370

☒

جام مې پورته کړ او یاد مې خپل جانان کړ

په سجده شومه او یاد مې لوی سبحان کړ

د یوه هم سود رانغی نه د خدای (ج) نه د جانان

لا همغسې مې شپه وه د بېلتون او د هجران

6- 5- 1370

☒

ای د میو جامه نن جانان رانه خپه شو
نن راسره مل شه چې نن شعر رانه گيله شو
ښکلې مې په مینه چې نن بیا راغله غېرې ته
بل چاته مې پام و چې جانان مې سره لمبه شو

9- 2- 1370

قلم

کاغذ اوسکې وچولې د قلم
ویلې مه ژاړه زما ویرجن صنم
خو قلم د یار بېلتون انځورولو
ویلې څه کړم د جانان د مینې غم

11- 11- 1369

د شنو درو وطن

چې ښایست یې په جهان کې لیدی نه شم
دا د شنو درو وطن افغانستان دی
پښتانه په کې اوسېري زمونږ کور دی
اتلواله کې یې نوم په ټول جهان دی

6- 9- 1367

☒

نه گيله لرم د ژمي نه خزانه
نه خفه يم د سيلی نه د طوفانه

نه د چا په ناکامی او بدو خوښ يم
بې له خدايه وېره نه کړم له بل چا نه

13- 1- 1368

پښتونخوا

که په مينه د پښتو باندي سنگسار شم
زه پښتون يم پښتونخوا له تا به خار شم

په کړو سترگو چې تاته نظر وکړي
د هغو سترگو په منځ کې به زه خار شم

9- 6- 1369

دلته

دلته خاوره د پښتو ده
دلته هر څه د پښتو دي

دغه مېنه د جرگو ده
دلته هر څه په جرگو دي

د جگړې نه يې زړه تور دی
کونډې رنډې په زارو دي

تور پروني لا ډېرېږي
دغه زېري د جگړو دي

15- 4- 1369

پسرليه

په چمن پسرلی راغی
د صحرا لمنې شنې شوې

د گلونو موسم بيا شو
هره خوا نړۍ زرغونه
پسرليه ستا په غېږ کې
زما څو هيلې ايرې شوې

نن مې بيا څو جنازې

د لحد په حواله شوې

ستا په هر رنگه خوبۍ کې

زمونږ برخه هديرې شوې

تانه نه غواړم گلونه

راله مه رژوه گل

ته د ژوند پيغام راوړونکى

ولې مونږ ته جنازې شوې

ماته گل د سولې راوړه

د اغزو گېډۍ به څه کړم

د خيال شعر له برېښه نه وو

نن د درد سوې نغمې شوې

24- 1- 1370

غـنـدـو

زمونږه لاره ده د روغې جوړې مينې ورورۍ

چې زمونږ لار نه مني هغسې فکرونه غندو

چې د دنيا په مينه مينه د انسان خرڅوي
که د مسلم وي که کافر دغسې زړونه غندو
که په کې نه وي افغاني غرور د خلکو مينه
بې مينې زړونه او بې ځايه غرورونه غندو

د جهالت توره تياره کې د ړندو په څېر
د څو ناپوهو د تياره ذهن خيالونه غندو

12- 12- 1369

احساس مړ دی که مړه شوي انسانان دي
په دې ځمکه انسان ژوند کړی که وحشيان دي

په هر ځای وينې توپېري دا په څه د انسانانو
دلته شته د چا خواخوږي که له سره يتيمان دي

18- 11- 1370

ملنگ جان

ستا د شعر رڼا چې تللې په کوم خوا ده
راته ښکاري هغه سيمه پښتونخوا ده

دا خوږه نغمه چې راغله تر غوږونو

روح افزا د چا د مينې كه ليلا ده

☒☒☒

چې د غه خپله جنازه په اوږو تل گرځوم

جانانه ستا غم به د ذهن سره مل گرځوم

ما د بېلتون لارې ليدلې ډېر هونښيار گرځمه

چې زه پرې تاته در رسېږم د هغو لارو په پل گرځوم

9- 2- 1993

پتر بورگ دريليووا كوڅه

☒

رانه پاتې غم ښادي د خپل پردي شوه

چې مې برخه د خپل ملك مساپري شوه

د وطن ښې خاطرې زما يادېږي

د وطن نه جدايي مې مجبوري شوه

29- 3- 1993

بيلاروسيه گوميل

☒☒☒

کنڀ ته

ای زما د سترگو توره

ای زما کنډ سمسوره

راته وایه د زړه حال ته

د ترخو یادو احوال ته

ستا سپېڅلي ماشومان چا

ستا سپین ږیري او ځوانان چا

ستا د شمعی پتنگان چا

ستا چمن کې بلبلان چا

چا په وینو ولړل

تور پروني چا زیات کړل

د سپېڅلو شهیدانو

د پاک نیته خادمانو

جنډې و سولې په اور کې

کلی کور ستا گډ په شور کې

هنګامې د غم خپرې دي

ستا په شاوخوا درو کې

بیا د جنګ د اور لمبې دي

ستا په دښتو او میرو کې

بیا ستا مینه په جوش راغله

زمونږ پلو او په رگو کې

ننگرهار به کړو آزاد مونږ
بيا درخو دا ستا په لوري
دښمنان به کړو برباد مونږ
بيا درخو دا ستا په لوري
ته ښايسته ماته يونان کې له اتنه
ته يې گران ماته په چين کې له ختنه
په ښکلا کې کشمير کله در رسپري
ته يې خوږ په انگلستان کې له لندنه
ستا د خاورو نه جوړ شوي څر کورونه
ورکوم نه په سپين کاخ د واشنگټنه
بيا هم ستا په لور روان يم
ای زما خوږه وطنه
تا به کړو آباد له سره
ای زمونږ وجود او تنه
20- 2- 1368

☒

ای د مينې ياره تل به گرځم په اغزو باندي
ستا د ديدن خيال به همپشه وړم په مغزو باندي

زړه مې ناقراړه دی ننگرهار راته يادېږي
څه به مې تېرېږي په ننگرهار کې پښتنو باندي

15- 4- 1993

پتر بورگ

☒

لاړ شم خيال کې ښکلي ښارد لېونو ته
په کې وکړمه نرر زه د مينې خاطر و ته

يو وخت زه هم اوسېدلم په دې ښار کې
اوس يې گورمه دې وړانو کنډوالو ته

د تنکۍ مينې په ياد يې يم راغلی
لتوم رڼا د مينې تورو شپو ته

21- 3- 1993

☒☒☒

غږند گل

په زړه خبرې مې هونښيارې نه دي
د سترگو اوښکې مې بېکارې نه دي
د شرم څلی راته مه جوړوه
د غم سندرې مې بې لارې نه دي
زه به دا ستا په مينه څه وکړم

د رقيب هيلې چې لا چارې نه دي

د غړند گل په خېرې سر ټيټوې

جانانه سترگې دې خمارې نه دي

18-2-1998

روسيه

ډار

خير كه زه د لېونتوب په كوڅه لارم

د ښكلا د پېغلې كور راته معلوم شو

زه نظر د لرې لرې پرې لرمه

نږدې نه ورځم ډارېرم

ډېرې سترگې راپسې دي

چې ډوب نه شمه وېرېرم

1-5-1995

☒

شوندې رېږېري د ليلا د شونډو ست غواړي

سترگې ژرېږېري د ليلا نه محبت غواړي

نن مې دا دوه مصرې زرگي ته مرکه جوړې کړې

واوره اشنا ستا نه د مينې صداقت غواړي

اشـنا

راشه چې دواړه سره کېنو اشنا
يو څو خبرې سپينې سپينې وکړو

د زړونو پټې غوټې وبه سپړو
د پردېسې کيسې په مينې وکړو

6- 6- 2004

د جنونه مې د مينې ياد بيدار کړي
په ما ظلم ستا د مينې دا ريبار کړي

سترگې پټې کرمه خدای (ج) ته زاري وکړم
چې نظر کې راته جوړ تصوير د يار کړي

نه پوهېږم څه گناه به مې وي کړې
چې په خيال کې دې خدای (ج) بند په ما ديدار کړي
نن عجيبه شان احساس راپيدا شوی
ستا آواز مې په غوږونو کې سنگار کړي

که دې يو ځلې ديدن زما نصيب شو

زما خواری زخمي زړگی به پرې قرار کړي

خه خالده خولی نيسه خدای (ج) رحيم دی

کېږي ستا په برخه هم د دیدن وار کړي

13- 6- 2000

مسکو

☒☒☒

د زړه کیسې

که میخانه شته نو رندان خو د وژلو نه دي

که غریبي شته غریبان خو د رټلو نه دي

د ژوند په کومه فاصله کې مې ډېر خه ولیدل

زما د زړه کیسې عالم ته د کولو نه دي

په کومه لاره روان کړی برخه لیک یمه زه

د خه گناه ده چې توبې د قبلولو نه دي

د خاطر کلی مې وران شوی په کې هېڅ هم نشته

د فکر وړانې کنډوالې د جوړولو نه دي

که ژوند همدا وي چې ته هغه مه کړه دا مه کوه

د ژوند نه تېر يم دغه شپې خو د کولو نه دي

خالده صبر کوه دغه شپې به نېې شي آخر

که اوبښکې نه وچېرې سترگې د وېستلو نه دي

31-5-2001

مسکو

انتظار

ستا انتظار تل د راتلو کومه

مينې ستا لاره په لېمو کومه

چې ته رانه شې هيلې وسوځېرې

ځکه اصرار دې د راتلو کومه

چې په بوسه باندي ملکونه بخښم

خير دى که ژوند د لېونو کومه

ماته ژوندون هم يو پېغور ښکاري

چې په ديار يې د پردو کومه

زما خو مینه پښتنه خوښه ده
ځکه یې تل خیال د پښتو کومه

☒☒☒

☒

د رادیو څپه شه راشه چې دې واورم
بوڅ غوړونه ستا د غره پسې ژاړم

د سپین غر د غاړکۍ له غمو سپینې
څو به لارې ستا لیدلو پسې څارم

وینم

مینه دې ښکلې په لېمو کې وینم
رضا کېدل دې په پلمو کې وینم

ته چې راوگورې زما په لوري
بیا نو نشه هسې اوبو کې وینم

څو به زما او ستا په دې جگړه وي
چې زه تا خپله په پردو کې وینم

په مبینانو باندې تور لگوي

خه رواجونه پښتنو کې وينم
تا چې مخ واپراوه د بل په لوري
خکه خالد په لېونو کې وينم

تپوس

لاړې پاتې شوم يوازې
خپل قسمت سره په لاړې
اوس به چاته زه نظر کړم
چې تا توکړې راته لاړې
په گناه مې زه پوه نه شوم
چې ته څه راځنې غواړې

مينه

سر په مينه کې د مينې فکر کړي
قلم ځکه يو د مينې ذکر کړي
د هغې زلفې بالښت شوې زما سر ته
چې زما په زړه د نازه چکر کړي
ما د غم په اوښکو لوند کړ تر سهاره
څوک مې کله لوند گرېوان ته نظر کړي
ما ويل يار به تر قيامته راسره ځي
خبر نه وم چې يوازې سفر کړي

چې د مینې یار دې نیمه لار کې پرېږدي

څوک به څنگه پسرلی یا اختر کړي

21-9-2001

گیله

د برخې گيله مند یمه چې شوم په بل دیار

پرده مو ده ساتلې همت غواړم له غفار

زما چې شي ساه تنگه یو مطلب ځانته پیدا کړم

چې شاوخوا ته گورم زړه مې ډک شي له آزار

چې مور مې په ژړا شي ځای مې وړک شي په دې ځمکه

په سمه به روان یم رانه ورکه به شي لار

خالده ما خو داسې اورېدلي دا ریښتیا دي

چې هرې تورې شپې پسې راتلونکی وي سهار

2003

☒☒☒

☒

په ژړا مې نه پوهېږي شاوخوا

په پردي ملک کې پردی لرم اشنا

مینه ما ورسره کړې پښتنه ده
خیر که پوهه نه شوه په دې زما لایلا

☒

ښایسته گلونه چې مالیار نه لري
لکه ماشوم چې مور او پلار نه لري

زمونږ په بڼ کې غوټی غړندې شوې
یا مالیار نشته یا پې کار نه لري

☒☒☒

وطنه

نور به وچوي زړه مې ډک دی له گیلو نه
پس له دې ځنې توبه کړم د توبو نه

خور وطنه غور شه حال د پښتنو ته
چې بېل شوي ستا د خاورو د کوڅو نه

ستا لمنې ته یې اور د نفاق واچاو
هدیرې یې درله جوړې کړې بڼو نه

په نامه د سپړتوب به ارته غېره

خلاصوي وطنه تا دوی د سرو نه

خار وطنه ستا له غمه خان راوینس کړه

د پردو لاسونه لنډ کړه چې خلاص نه شي د پښتو نه

14- 10- 2002

☒☒☒

ستړی مه شي

پسرليه ستړی مه شي

زه دې نه وم منتظر

ته له کومې خوا نه راغلې

ولې زه نه وم خبر

ته تنها يې پسرليه

که راوستی دې دلبر

14- 8- 2003

☒

جام د شرابو راته واچوه

چې مې په لار کې میخانه نشته دی

سفر مې ډېر اوږد دی

او زما زړه کې حوصله نشته دی

پښتو ژبه

نشته ژبه چې خوږه وي د پښتو نه

نشته خلك چې ترخه وي پښتنو نه

خدایه(ج) عقل ورته ورکړې چې تباہ شول

دوی خپل نه شي بېلولی د پردو نه

تر هغو به له گړنگه راغورځېږي

چې تر څو نيسي يو بل دوی له پښو نه

3- 3- 1372

څوک يو

مونږ رندان نه يو چې تمه له ساقی کړي

مونږ ساقیان يو د رندانو په وطن کې

بلبلان نه يو چې هسې گلان ستايي

مالياران يو د گلونو په چمن کې

نه ډارېږو له ټوپکو نه له تورو

پښتنه وينه چلېږي مو بدن کې

چې هر کله گناه وغواړې زما نه

زه تيار يم زما د زړه جانانه

ستا په مينه کې بري برخه زما ده

زه پوهېږمه په دې له ډېر پخوا نه

11- 8- 2003

شپه

بيا شپه راغله زه يوازې شوم بستر کې

بيا به گرځي ستا خيالونه راته سر کې

د بېلتون شپې په فکرونو لنډومه

بيا به خوب کې لتوم تا سمه غر کې

برخه ليکه غواړم ووينم نن ستوري د نژدې نه

څو بڼکې د پرواز لپاره غواړمه وزر کې

22- 4- 2003

ستونزه

لاره نشته مخ ته تگ به راته گران وي
نه پوهېرمه په کوم خای به جانان وي
راشئ اوښکو چې زړگی خو مې لږ سپک شي
په ژړا باندې د درد زغمل اسان وي

د رقيب کلي ته خېرمه لاره ورك يم
که ناکام شم په خندا به زما واره رقيبان وي

☒

زه له وخته لېونی يم
زه له بخته لېونی يم

دا چې وچې شونډې گرځم
د ژوند سخته لېونی يم

☒

هغه ښکلي چې نازېري په ښکلا
سبا نه لري د نن کوي سودا
تل د ځان سره د ځان په غم اخته وي
نه د چا فکر کوي او نه پروا

☒

چې دښمن درته دېره شي په خېره کې د حبيب

دوا نه لري د داسې رنځ طبيب
بيا نو ځان مېښه كول هم گټه نه كړي
چې د چا سره روا نه شي دا لوبه د نصيب

20-10-2004

☒

لوپټه له مخې لري كره شپرينې
راته وځانده په مينې، مينې، مينې
د پښتو د دېوال سيوري ته به كښېنو
سره وبه كړو خبرې سپينې سپينې

30-5-2004

نظر

زه د سپرلو نظر يم
په خزان نه يم خبر
د خوشالو نظر يم
په خپگان نه يم خبر
د مينې لاره څارم
رقيبان گوري راته

27-7-2001

☒

د اسمان ستوري شمارم
چې انتظار لنډ كړم

ډارېرم له دې نه
چې ستوري خلاص شي
انتظار به څه کړم

وران کلی

د کلي وران دېوال ته
ډډه وهلی ناست يم
د کلي سيل کومه
چې کنډواله پروت دی
سیند غلی غلی درومي
غر حیران چوپ ولاړ دی
دلته توپان تېر شوی
که خلك وی
خواب به هم پیدا وی
اوس نو حیران
زه لکه غر ناست يم
خای د پوښتنې نشته
چې دلته څه تېر شوي
دا کلی چا وران کړی
سیند کې خپې نشته
غر نه د باد دولی په څه نا الوحي

مارغان هوا کي نشته

خُمکه ساه نه وکاري

د کاله پنگ انگړ کي

د ماشوم ماته زانگو

ژړا يې نه اورم

زه په هېڅ نه پوهېږم

د کلي خلك څه شو؟

په کومه تري تم شو

د کلي وران دېوال ته

ډډه وهلی ناست يم

د کلي سيل کومه

چې کنډواله پروت دی

د چا د لاسه وران؟

چا نه خپه پروت دی؟

☒

د اوبنکو په ډنډونو کې لمبا مې عادت نه دی

که خپل که د بل غم وي نو ژړا مې عادت نه دی

د وار انتظار کړمه تلوسه د شيطان کار دی

وعدو باندې وفا کوم جفا مې عادت نه دی

27-7-2001

☒

چې د فکر غوټۍ گل کله زما شي
په کاغذ کې ترېنه جوړه ستا ښکلا شي
چې د وچو شونډو ياد دې را تازه شي
بيا د شنو لښتو گوزار زما په ملا شي

23- 8- 2003

☒☒☒

ډالۍ

د وطن شاپو ميرو ته
ډکو سيندو ته
لوړو غرو ته
زما کلي او کاله ته
زمونږ جومات کې پزکو ته
د پتو څنگ کې دېرو ته
زيارتونو هديرو ته
د گودر د غاړې بڼې ته
گودرونو او منگو ته
زمونږ د کلي جينکو ته
نازولو او شينکو ته
هم پگړو ته هم شملو ته

هم زړو ته هم زلمو ته

د يادونو خاطر و ته

هلکتوب ته

زلمیتوب ته

مانه پاتې هلته لرې

د تور غر په خوره غېږ کې

هسې خوب ته- بې له سوچه

31- 3- 2002

غزل

اوبنکې مې لاره د گربوان لتوي

چيغې مې لاره د اسمان لتوي

دا ستا کوڅه پل صراط ده که څه

چې هر سړی په لار د ځان لتوي

هر څو چې وستایمه ستا بنایست زه

بنکلا دې هر ځل بل بیان لتوي

سترگې راواړوه چې مخامخ شو

سترگي مي ستا د سترگو کان لتوي

18- 8- 2003

قسمت

د قسمت سپېره څېره مي يو ځل بيا شوه تر نظره
بخت ياري همېشه نه کړي شوه راياده دا خبره
ما د ځان سره کول د خپل تېر وخت حسابونه
پرواز نه شمه کولی لا مي ماته ده وزره
چې د خپلې شړۍ حد پېژني څوک هغه خلك
د ژوندون منزل کوي تل بې زيانه بې خطره
زه د خپلو ارمانونو جنازه په اوږو وړمه
لږ په حال مي ځان خبر کړه ظلم مه کوه دلبره
بس همدا وس درنه غواړم خدايه (ج) رايې کړه ته ماله
چې معلوم کړم ځانته ټول خپل پردي يو ځل له سره

6- 9- 2002

په شنو سترگو چې مين زه د جانان شوم
عقل لاره زه د زړه پسې روان شوم
زه خو پوه وم مساپر خو مينه نه کړي
خو د زړه په مقابل کې ناتوان شوم

14- 9- 2002

خواب

خپله مې خواب کړه تېر شوم له ريباره

مينې ته مې وويل څه په خپله لاره

هم مې په زړه سخته وه هم گيله له بخته وه

زه په نصيب خوار يم څه گيله له ياره

نه يې هېرولى شم نه يې خپلولى شم

يو ځل ديدن غواړم مرم له انتظاره

گټه رددم په زړه باندي مهر مې په خوله باندي

نه شومه منصور زه تېنتمه له داره

نه کوي سفر کې څوک مينه په بهر کې څوک

يا به يار نه اوړې يا د خپل دياره

14- 9- 2002

☒

خندا که غواړې په دې لاره کې ژړا شته دی

آرام که غواړې ځورېدل خو خامخا شته دی

بیه د ښه ژوندون په سختو لارو تگ دی اشنا

ثمر د صبر کې خوندونه د دنیا شته دی

27-7-2001

☒

نن بیا اسمان ته خیر شومه چې ستوري تر نظر کړم

سلام د مینې ووايمه پوه مې پرې دلبر کړم

مسکوه ستا تياره اسمان کې ستوري ښکاره نه شول

وطن کې رانه پاتې یار به څنگ په حال خبر کړم

7-7-2000

☒☒☒

توپیر

کور ته څېرمه

په ډنډوکي کې لمبېري

کله سر اوبو کې ډوب کړي

کله هسې پرې ښویېري

خو هغوی چې په هوا وي

په بیدیا سیندونو څرخي

صحرايي ښکلې هیلې وي

آزادی باندې پوهېري

4- 6- 1999

د غربت كيسه

يا به مې له جلّه وژني يا مې په سيلاب وږي
پوه يمّه منزل نشته منزلونه مې سراب وږي

څه بې مزې ژوند دی چې تېرېږي پردېسې کې
هسې گوږه گوږه اورم ژوند به مې شراب وږي

ژارمه وطنه شپه او ورځې ستا په حال باندې
څوك درنه بڼونه وږي او څوك درنه گلاب وږي

واوره د غربت كيسه چې څه له غمه ډكه ده
څومره افغانان نن توهينونه بې حساب وږي

خوږ وطنه ته ورته په چغو چغو وژاره
بيا وطن فروشه لقبونه د جناب وږي

ښکلې د وطن به مې تر څو گرځي غربت کې
باد د پردېسې به يې له مخ څخه نقاب وږي

5- 4- 2002

☒

حال مې مه پوښته وطنه مساپر يم
ستا نه لرې پردي ملك كې در په در يم
چې مې ستا په بې وسې باندې نظر شي
وس مې نه رسي نو شك مې شي چې نر يم

درواغ

ريښتيا نشته دلته خلكه
دروغ په لوړه بيه پلورم
چې په كوم نظر راگورې
په هغې نظر درگورم

8- 3- 2003

زاري

لويه خدايه(ج) لويه خدايه(ج)

ارمانونه راته پر پرده
د مستې ځنې زه تېر يم

خپل دردونه راته پرېږده

خير که ستړی مساپر يم

مزلونه راته پرېږده

چې مرگونه پکې نه وي

پروا يې نشته

تکليفونه راته پرېږده

د هستۍ ځنې دې تېر يم

دا شلېدلي گربوانونه راته پرېږده

که ژوندون مو نصيب نه وي

تش خيالونه راته پرېږده

29- 1- 2003

☒

په نشه کې لېوني گرځي حيران يم

ای وطنه ستا بچي ډېر شو بې لارې

په نشو باندې کارونه نه جوړېږي

بايد ځان ته دوی پيدا کړي نورې لارې

4- 6- 1999

☒

ستا په شپو خوب کې ليدل مې عادت شوي

ستا په ياد د شعر ليکل مې عادت شوي

مساپر يمه اختر مې اختر نه وي

په ښاديو کې ژړل مې عادت شوي

20- 9- 1998

☒

نن ولې مازديگر د تورې شپې په شانې ښکاري
دا ځکه خوږ وطن د جېل خانې په شانې ښکاري

مسکو کې راټول شوي يو توتيان يو په پنجرو کې
زمونږه تېر ژوندون د افسانې په شانې ښکاري

20- 9- 1998

☒

په ښکلو ډک د مسکو ښار دی
خو زما زړه کې ننگرهار دی

په زړه ننگرهار ځکه اباد دی
چې ما نه پاتې پکې يار دی

11- 3- 1999

تـه

ته تش نظر يې زه نظر د ژوندون
ته تش باور کې زه باور په ژوندون

د ژوند ښودانه مې دلداره ياد دي
ته تش ساه کارې زه سفر د ژوندون

د تروپمې نه مه ډارېره راځه
زه يم رڼا سره خبر د ژوندون

11- 8- 2001

شنې لوخړې

گوره د چا د کوره وخوت لوگي

د شنو لوخړو ژبې

اسمان په قهر ختي

د چا د روح جنازه

د اور له منځه

عزرائيل وکاري

19- 8- 2001

☒

د ژوندون په معنا پوه اوس افغانان دي

څوك په خپله برخه خوښ څوك پښېمان دي

د چا کور دې اور اخیستی د بل نه کوي پوښتنه

څوك د جوړ کاله نه تښتي ترې روان دي

19- 8- 2001

☒

ښکلی ښکاري ستا سينگار

سوځوي مې په انگار

ما په مينه ايمان راوړ

په دې شومه گناهگار

24- 7- 2001

☒

الوخي سپرغی تورې ايرې شي ژر

ژوند داسې تېرېږي چې کيسې شي ژر

29- 8- 2001

☒☒☒

د هتېلر مزار ته غواړم گلان يوسم

ورته خاوره د ستالين د دالان يوسم

د روسيې فاشيست د کړې گناه زېږی

لاس نيولی ورته سوی افغان يوسم

29- 7- 2001

افغان وروره! د اسد اته ويستمه مبارک شه

ژوند خوښي سوله وروري درته درک شه

د پردو په ملک کې سترې ستومان گرځې

بې وطنه په غربت کې ژوند ستا وړک شه

12- 8- 2000

نصیحت

د پردو سره د کور خبرې مه کړه

لېونو سره د زور خبرې مه کړه

خرو اوښانو ته رباب وهل بې ځای دي

زورور سره کمزور خبرې مه کړه

31- 7- 2001

د ناپوه سره پوه گډېرې دادې ناپوهي ده

د ناپوهه سړي لار يا خو په غر يا په کوهي ده

26- 8- 2000

د توبې وخت رانه تېر شو

له ژوندونه مې زړه سپر شو

نه پوهېرم څه به وشي

چې دې یاد هم رانه هېر شو

د زړه حال ویلی نه شم

اندېښنو لاندې چې زېر شو

15-2-2000

نه خندا په خولو کې شته دی او نه خوند

په ترخو ورځو تېرېږي دغه ژوند

په غربت کې لرې لرې د وطنه او له خلکو

په پراخه دنیا گرځو داسې یو لکه چې بند

12-2-2000

زه پیدا کړم انسان خدای (ج)

په ملت یې کړم افغان خدای (ج)

په مذهب یې مسلمان کړم

یم ساتلی له شیطان خدای (ج)

دا پېرزو یې په ما کړې

چې راوړی مې ایمان خدای (ج)

افغانان یې پرېښودلي

ورنه اخلي امتحان خدای (ج)

د نفاق کینې ته یې گوري

ورته ډېر پاتې حیران خدای (ج)

23- 8- 2001

خړې تېرې د معمار په انتظار دي

وچ ډاگونه د ماليار په انتظار دي

سیند مو بند غواړي سرکې مو قیرونه

نښترونه د نجار په انتظار دي

1- 8- 2000

ډک اسمان د ستورو نه وینم په سر

رایادېرې د خپل کلي مازدیگر

د جوړ شوو بنایستونو سترې شوی یم

نشته پېغلې پښتنې او نه گودر

7- 4- 2002

-

د شنیلې څخه سپرغی الوحي

گلان ژړا ته د ماليار گوري

وطن ناجوړ دی د نفاق په مرض

بچي يې ځان ته اقتدار گوري

19- 5- 2000

-

مينه ته نه شوې زه غزل نه شومه

ساقی ته نه شوې زه محفل نه شومه

3- 3- 2001

-

په خبرو چې بيان شي مينه نه ده

په کتاب کې چې داستان شي مينه نه ده

چې د سترگو په کتو کې پيدا کېږي

چې په زړونو کې توپان شي مينه نه ده

5- 7- 1999

-

زه هسې سترې يم چې نوره شاعري نه کوم

داسې بې وسه يم چې نوره دلداري نه کوم

د بهر ژوند دی د وطن په حال خبر نه يم

يو وخت به ورشمه قسمت ته بې واري نه کوم

10- 1- 1999

-

سپېره لکه په ډاگ باندې حيران پاتې يم
بې خونده ژوندانه ته په ميدان پاتې يم

د هيلو قافلې رانه شوې تېرې د ژوند لار کې
اوس گرځمه مسکو کې پرېشان پاتې يم

19- 6- 1999

-

غټې سترگې غوړې شونډې غاړه دنگه
چې ورگورم نشه شمه بې بنگه

10- 8- 2003

-

انگور خوسا شي ترې شراب جوړ شي
اوبه خوسا شي ترې حباب جوړ شي

په چوپه خوله باندې حالونه وايي
ډېرو پوښتنو نه خُواب جوړ شي

ډېر بد نيتان به جنتيان کله شي
گناه خوسا کړي ترې ثواب جوړ شي

10- 8- 2003

-

د گودر د سر مین وم په میترو(1) واوښتم
تورې سترگې مې وې خوښې اوس په شنو واوښتم

څار د مینې پښتنې نه چې به زړه کې اوسېدله
چې پردی باندې مین شوم په توبو واوښتم

(2000)

پښتو

خوږه ده لکه گوږه ترخه لکه ژوندون

زما سره روانه په لارې د لټون

دېره به په کوم ځای شي پرېښې پښتنو

مړه نه شي خدايه(ج) خیر کېرې رقیب کېرې تړون

18- 6- 2003

-

که د توبې ځای مې لرلی ما په تا څه کول

که د ښادۍ شپې مې کېدلی ما په تا څه کول

29- 6- 2001

-

وینسوي ویده احساس اواز د مینې

پتوي به بې غیرته راز د مینې

چې يې واورې د زړه هيلې په گډا شي

خوږ او ښکلی وي عالمه ساز د مينې

6-10-2002

اهداء)1

شپاړس کاله مات مړوند مې دی په غاړه

بخته مات دې کرل هډونه راله واړه

په سپرلي کې مې ستا يو گل زرغون نه شو

اوس نو څنگه تخت له داسې بخته غواړه

ابراهيم چاره را اخيستې قرباني کړي

د بچي په ځای يې پرې کړه ځانله غاړه

دا گلونه به جنت کې تنها نه وي

ډېر پراته دي د کونړ د سيند په غاړه

د شپخانو په جامه کې دلته راغی

فرښتو سره روان شو اوس نو ژاړه

د ارمانونو گډې

د څو گيلو نه مې زړه ډک شو څو ارمانه لرم

تل به خپه يمه گيله چې زړه کې ستا نه لرم

ستا د نظرونو نه مې زړه لوگی لوگی شو ښکلې

زړه به مې وچوي راته ونه وايې چې تا نه لرم

نذر دې راكړه د نظر سوالی راغلی یمه

چې ته راوگورې پروا بیا د دنیا نه لرم

څوك دې روښانه محلونو ته رابولي ښکلې

زه مې جونگره كې روښان زړه خو رڼا نه لرم

نظر را ولوروه نورې گیلې نشته ستانه

نورې گیلې مې د وختونو د قضا نه لرم

د ارمانونو په گېډۍ كې ستا فکرونه دي ټول

ارمان به ورك شي كه په خوا كې دې خدا نه لرم

30- 8- 2003

د سیوا ستوپل هوټل مسكو

بې قراره

شرم دې پرېږده چې بې كاره ښكاري

غېږې ته راشه چې وزگار ښكاري

خلك خو وايي لېونى وي مينه
دا زما مينه خو هوښياره ښكاري

په دې پوهېږم چې خپه ده رانه
پخلا كول يې سخته چاره ښكاري

شونډې يې راكړې بيا يې پرېښودمه
لكه چې پاتې شپه مې ناره ښكاري

ښكلې خالد په غېږ كې بيا ونيسه
شاعر زړگى يې بې قراره ښكاري

26-9-2001

مسكو

☒☒☒

توبه گار

نن مې مه چېرئ چې ووايم برېښې
چې په زړه مې دي خبرې هغه غونډې

دا قسمت ځناور نه دى ستړى شوى
سمه لار كې جوړوي دى راته كندې

زه خو نه يم زورور او دی مې مروړي
د ظالم په څېر وکارې رانه مندې
د خوبانو د بنایست یې توبه گار کړم
کتی نه شمه که سترگې مې وي برنډې

ای قسمته! لږ مې پرېږده چې تنها شم
ستا د لاسه تېرومه ژوند د کونډې

په مسکو کې دې هم سیوري ته روان يم
که نه ما به ښکلولې دغه غونډې مندې پنډې

د وطنه راجدا شوم ستا له لاسه
په دنیا زه بنجاره شوم ته مې گنډې

غلط شوی یې قسمته غم نه يم
ولې باسې ما خالد غریب له ژرنډې

9-9-2001 مسکو

مهاجره

د کابل په غېږ کې ډېره ځورېدلې یوه خور وه

د افغان له کاله وتې مساپره په بل لور وه

د ناخوالو د ژوندونه يې غوښتل چې رابهر شي
گوندې لرې له وطنه به دا وران ژوندون بهتر شي

مور او پلار ورور ورسره شوه مساپره

دغه پېغله له قسمته ناخبره

د حالاتو چې تابع کله انسان شي

د نادودو سره کلک لاس او گرېوان شي

چې په خاوره د تاجکو شوه دننه

حال يې بد شو که کوې رانه پوښتنه

شپه او ورځ يې په ژړا او په خپگان شول

په دې کړي نيت خپل لږ لږ پښېمان شول

خو د ښه ژوندون هوس لا هم په کې و

دوی له بد ژوندونه په تېښته لوڅې پښې و

لارښوونکی يې پيدا کړ چې افغان و

د فرېب او غلا نه ډک چگتې انسان و

(خوب است بریم) یې کول دوی شول تیار

د اورگاډي دروازي ته شول قطار

دوی په ډېره وېره شو دننه رېل کې

سره وړاندې وروسته پاتې شول په تېل کې

چې اورگاډي په پتلی باندې روان شو

ټول تاجک قوم په شور او په فغان شو

د هورا چکچکو شور شو هرې خوا ته

دودکا او چرسو بوی جگ شو فضا ته

د تاجک له خاورې ووتل په خیر

د ازبک په خاوره هم شولو ورته

د قزاق له ځمکې روس ته واوښتل دوی

د پردي مذهب تر پولې رسېدل دوی

د روس خاوره کې یې اورگاډی راتم کړ

دغه ځای وه چې په پېغله یې جوړ غم کړ

دغه پېغله چې پیدا کړه سرحدیانو

کړه ورگډه په ټولگي یې د بندیانو

پېغلې فکر کړ چې اورگاډی روان شي

دا به پرېږدي په خپل کړو به پېنېمان شي

مور او پلار یې ځکه نه کړه خپل خبر

چې هغوی ورسره نه کړي رابهر

پېغله نه پوهېده دا هغه روسیان دي

چې زموږه کاني بوتې ترې پرېشان دي

د مسکو په لوري شو رېل ترې روان

ځای د پېغلې شو په لویه لار زندان

دغه پېغله شوه جلا له مور او پلاره

قسمت پرېښوده تنها په لویه لاره

د هجرت دغه کیسه ده ډېره سخته

خو راپيښه ده د خپل بخت او له تخته

د اسلامه هجرت كړو د كفر كور ته
ټينگېدى نه شو د خپل اسلام دې زور ته

دغه پېغله چې افغانه وه په خټه
شوه ډېر ژر د افغاني خټې په لټه

په زندان كې يوه پېغله وه تاجكه
پوهېده په افغاني دودونو كلکه

ډاډ يې وركړ دغه پېغلې د وطن ته
چې څوك لاس درورلی نه شي ستا بدن ته

ورته وې ويل، چې دلته افغانان شته
د كابل او كندهار هم د لغمان شته

ستا به مرسته كړي چې كله شي آزاد
رسوي به تا حتمي تر خپل مراد

دوی چې څوک و سرحدی زندان کې بند
ټول یې ټول کړل او روان یې کړل په خوند

په اورگاډي یې په زور ورڅېړول
لا دپاسه یې په سپک انداز ښکښل

درې زلمي پېغلې پیدا کړل افغانان وو
ښه تکره په اندامونو انسانان وو

پېغلې وغوښتل له خدای ورته عمرونه
ویلې دین په دنیا شولې زما وروڼه

چې په کومه لاره ځی نو درسره ځم
که جنت وي که دوزخ وي درسره زه ځم

څوک په وینښه څوک ویده شو رېل روان
پېغله ژاړي او ځوانان ورته حیران

هغه وخت چې سترگې پټې کړلې ښکلې
دې زلمو کړې ترېنه دواړه پښې بلې

هغه ټول زلمي شول پټ په لار ددې نه

راشه ياره چې خبر دې کړم کيسې نه

ننني افغان ته تش نامه ده پاتې

خدایه(ج) ما د داسي سست فطرته ساتې

هغه وخت انسان د بل انسان په کار شي

چې بلا ورباندې راشي يا بيمار شي

د غمونو په منگولو کې تنها شوه

چې راوينه دغه پېلغه په ژړا شوه

درې ځوانانو وو دانگلي له اورگاډي

اوس به دغه بد قسمته پېلغه ژاري

د قسمته تېنېدل که څه اسان وی

نو به جوړ ژوندون د هر خاورې انسان وی

خالد خيال څپه کښ بارگامي - 2001-7-13

د تسليت پښامونه

په ډېره خواشینی سره مو خبر تر لاسه کړ، چې ځوان شاعر او لیکوال او د (ټول افغان) ویب پاڼې همکار خالد بارگامی د پردېسۍ په ژوند کې د تل لپاره سترگې پټې کړې، د www.tolafghan.com اداره په داسې حال کې، چې د خدای بښلي خالد بارگامی په مړینه سخت خپگان ښکاره کوي دا ناوړه پېښه د هېواد او هېوادوالو لپاره یوه ستره ضایعه بولي او د خدای بښلي کورنۍ، خپلوانو او خواخوږو ته د جمیل صبر غوښتنه کوي د دوی سره په دې خپگان کې ځانونه شریک بولي. روح دې ښاد او کارنامې دې د تاریخ تلپاتې یاد وي.

په درنښت

مجیب الرحمان انگار

د ټول افغان ویب پاڼې په استازیتوب.

خاپول، امریکا

انا لله و انا اليه راجعون

لوی خدای دې ورته تر دې نړۍ ښه نړۍ او د نړۍ له اهله غوره اهل ور په برخه کړي.

الله تعالی دې جنت او خپله رضا ور په برخه کړي.

خالد هادي، امریکا

انا لله و انا اليه راجعون

په دومره خواشینی سره، چې نور یې په زړه کې تم ځای نه وي تېره اونۍ مې هم دا خبر د بي بي سي په راډیو کې د پېلوځې په خپرونه کې واورېد:

په ډېر ځیر مې ټوله اورېده خو کله، چې مې د ارواښاد په خپل برغ کې دا څلوریزه واورېدله:

زما مږي ته کــــفن درسره ورکړئ

ټپوســــــــــــان راته پرېنږدئ په ټير

د وطن د مور لــــمنه کې مې کېږدئ

د کابل خاورې مــــې وشيندئ په سر

په زړه کې مې يو ډول اور بل شو او نور مې د توان او طاقت حس له لاسه ورکړ تر سترگو مې تړمې تړمې اوشکې
راغلې او تر خولې مې راووتل:

هو! دا منم چې مرگه ځم درسره، دغه مې لاره

خو قسم په خدای مه راځه بې وطنه بې دياره

زه په داسې حال کې، چې د هغه د جدایۍ غشی د ټولو پښتنو پر زړونو کې ښخ گڼم د هغه کورنۍ ته د جمیل صبر
خواست کوم او هم ارواښاد ته خپل دغه شعر ډالۍ کوم:

ارواښاد خالد بارگامی ته!

ای د مستو نغمو غره

غم خوړلی مساپره

ای پردېسه ځوانیمرگه

ای د تورو شپو سحره

که ته هر خواته روان شې

او له مور څخه پنهان شې

مور دې پېژنو ته نه مړې

که په زر ځله هم روان شې

ځکه ته خو یو همت یې

يو احساس يې يو غيرت يې

تا اجل نه شي خوړلای

ته غښتلی محبت يې

مرگ دې نه شي ختمولای

ژوند دې نه شي هېرولای

زموږ له زړونو څه ستا مينه

قسمت نه شي پاکولای

ته خو مږ نه يې ژوندی يې

يو اتل يې يو زمري يې

د پښتو د بن گلابه

زموږ د هيلو پسرلی يې

ستا مورکی وهي چغاري

هره اوښکه کې خدای ښکاري

ته خو مږ نه يې (خالده)

دا پر څه درپسې ژاري

يو وارخپل سر کړه راپورته

ورته ووايه خپل مور ته

چې مورجانې راته غوړ شه

دا زما د نغمو شور ته

دغه ستا شپرينه مينه

ما مرگي ته هېڅ پرېږدينه

زما رگونو کې لا غورځي

پښتنه سپېڅلې وينه

زما احساس او زما شعرونه

ويښوي مړه اولسونه

تل تر تله به ژوندی يم

لړزوم به تاريخونه

پاخوم به بیده زړونه

چې پوره کړم ارمانونه

مورې ستا که باور نشته

يو وار وپوښته دا غرونه

دا کوڅې دا رباتونه

دا د خاورو خام کورونه

دغه خر دېوالونه

دا گودر دا چنارونه

دغه مست مست کنرونه

دغه ټوله شاهدان دي

دا زما د زړه ياران دي

ته باور وکړه مورجانې

تر ايمان راباندې گران دي

تر هغو چې وي دا پاته

زه ژوندی يم و تاته

مورې ستا (حیدري) زړه کې

تل دعا کوه و ماته

نيويارک د 2004م کال د جولای د میاشتي اتمه نېټه

طالب جان، امریکا

انا لله و انا اليه راجعون

کل نفس ذائقاً الموت.

زه په داسې حال کې، چې په دې غم کې د مرحوم له کورنۍ سره ځان شريک بولم د پالونکي څښتن له لويه درباره
مرحوم ته د مغفرت او کورنۍ ته يې د صبر جميل غوښتونکی يم.

اللهم اغفرنا واغفره اللهم احشره في الانبياء والصديقين والشهداء وحسن اولئك رفيقاً.

وصلی الله علی خیر خلقه محمد و علی اله و صحبه اجمعین. آمین یا رب العالمین.

سالو خان

انا لله و انا اليه راجعون

د ځوانۍ د پسرلي په جوش او خروش کې وې، چې د ژوند غوټۍ دې ورژېده.

په دې کار سره دې نه يوازې خپل خپلوان او دوستان غمجن شول؛ بلکې خپل مساپر وروڼه دې هم وژړول. ستا ډېرې پوښتنې او ارمانونه بې ځوابه پاتې شول. یاد به دې تل ژوندی ساتو.

روح دې ښاد او الله(ج) دې تا او همدا رنگه مور ټولو ته بښنه وکړي. (آمین).

هوټک، امریکا

انا لله و انا اليه راجعون

يارانو مرگ حق دی تېښنه نه ترې لرو د خدای جل جلاله حکم دی، چې که په تړلو برجونو کې یاست هم؛ نو د اجل پرېشته به مو ارومرو ښکار کړي؛ خو زور دا ځای غواړي، چې نېکان او صالحان له ځمکې پورته کېږي او بدن يې ځای نیسي. د ښاغلي بارگامی په څېر د لوستو او په هېواد مینو زلمیو مرگ یوه ملي تراژیدي ده. د تېرو څو لسیزو په ترڅ کې زموږ هېواد له باتورانو شاه زلمو نه داسې تش شو، چې اوس موږ لوستي ځوان قشر له یوې بې سارې تشې سره مخامخ یو. په کمونستانو کې مو هم هغه د سر وتلي برېتور او غیرت شازلمی د اور د لمبو او د باروتو د لوخړو خوراک شول. د مجاهدینو له منځ نه مو هم هغه منلي او باتور زلمی ووژل شول. په طالبانو کې مو هم هغه ښکلي، تنکي او نازک شازلمی له لاسه ورکړل، چې د هغو ځای ډکول تر قیامته پورې شوني نه دي. د شمالي ټلوالې په تشکیل کې هم د زموږ په څېر پیاوړي ځوانان او کاکه گان خاورې شول او اوس؛ نو هماغه خشره مال پاتې دی، چې نه له افغانیت نه خبر دي او نه هم کوم ملي احساس لري. هر څه یې د بوش په خدمت پورې تړلي دي.

په هر صورت خدای(ج) دې بارگامی وښيي او د بېوفا دنیاگی د تنکیو ارمانونو صله دې خدای(ج) په اخرت کې د جنت په بڼه ورکړي. باور وکړئ، چې ددغه زلمی د مرگ د خبر په اورېدو مې هسې سترگې سره راډکې شوې هغه شاعر څه ښه وايي:

دا ياران لکه گلونه د بــــهار دي

د خزان په باد رژېږي درېغه درېغه

او بيا بارگامی؛ خو د يارانو يار و خدای(ج) دې په جنت کې له مور سره ځای ورکړي آمين ثم آمين.
پښتانه وايي، چې: سل دې ومره يو دې نه! دلته هغه يو منظور او هدف دی، چې نه يوازې د ځان؛ بلکې د ټولو لپاره وي. د ډېر وير او ناورين سره دادی د داسې غښتلي پښتون غم ته ناست يو، چې د هغو سلو څخه نه؛ بلکې هغه يو دی. انا لله و انا اليه راجعون. ټولې کورنۍ او دوستانو ته يې د رب العزت له درباره د زړه صبر او متوفي ته د جنت فردوس دعا کوم. امين يا رب العالمين.

اسلام دوست

انا لله و انا اليه راجعون، اللهم اجرني من مصيبي و خلف لي خيراً منها.

بښونکی او مهربان خدای جل جلاله دې بارگامی ورور ته په جنت الفردوس کې ځای ورکړي او وارثانو ته يې د زړه صبر او اجر عظيم نصيب کړي، پاک خدای جل جلاله دې د مرحوم په ټولو گناهونو د عفوې قلم راکاږي.
ډېرو قدرمنو لوستونکو!

د مرگ څخه خلاصون ممکن نه دی هر چاته په خپل وخت سره مرگ راځي؛ خو ښه به دا وي، چې مور او تاسو له مرگ نه وړاندې ژوند غنيمت وگڼو او د لوی خدای جل جلاله عبادت او بندگي په پوره مينه او اخلاص سره وکړو؛ لکه څنگه، چې د يو چا مرگ هم مور او تاسو ته د تيار اوسېدو پيغام راکوي؛ ځکه رحمان بابا هم وايي:

هر زنده چې د — مرده په قبر ورشي

بس دی دومره نصيحت په دا دنيا

دا پاخه پاخه — رايونه او محلونه

خو به وران شي عاقبت په دا دنيا

بل پلو بهايي جان هم دنيا پاتې کېدونکې گني او وايي:

پر وطن به سره گلان وي مور به نه يو

نوي نوي به مرغان وي مور به نه يو

ددې دور ودانۍ به شي خرابې

نوي کلي به ودان وي مور به نه يو

په چمن به سرې او سپينې رمې گرځي
شکته پورته به کوچيان وي مور به نه يو
شاعران به جوړوي غزلې نورې
مطربان به غزل خوان وي مور به نه يو
نور به واړه شي فاني بهايي جانه
همېشه به حق سبحان وي مور به نه يو

عادل وطنمل

الَّذِينَ إِذْ أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

الله دې ارواښاد خالد بارگامي ته جنت ورکړې او اسلام او مسلمانانو ته دې يې کړې خدمتونه په خپل دربار کې قبول او منظور وگرځوي او کورنۍ ته دې يې صبر او اجر عظيم ورکړي.
د آزاد اسلامي افغانستان په هيله.

طالب خان، امریکا

کل نفس ذائقاً الموت

مرگ يوازې هغه حقيقت دی، چې په هېڅ بڼه ترې سترگې نه شي پټېدلای. حقيقت دادی، چې مور ټول بالاخره د همدغې لارې لارويان يو، هغه لاره، چې بارگامي صېب په مخه ونيوله، نن وي که سبا دادی مور به يې هم په مخه واخلو. مرگ هغه پدیده ده، چې د لوی خدای جل جلاله له لوري د ټاکل شوي ضرب الاجل سره سم راځي. لوی خدای جل جلاله دغه حقيقت ته په خپل معجز کتاب کې اشاره کړې ده او فرمايلي يې دي، چې کله د چا اجل راشي؛ نو يوه شېبه به نه وړاندې شي او نه هم وروسته.

د همدې اصل له مخې څوک په ترافيکي پېښو کې مړه شي، څوک په جگړو کې او څوک هم په خپل مرگ ومري.

بارگامی هم یو له هغو ورونو څخه و، چې خدای پاک له مور څخه په ځوانۍ کې واخیست. د پردېسۍ او مساپرۍ مرگ د شهادت درجه لري، په ځوانۍ کې هم مرگ خورا لویه رتبه او اجر لري.

مور په داسې حال کې، چې په دغه غمجنه پېښه کې د مرحوم له کورنۍ سره ځان شریک بولو له لویه خدایه غواړو، چې د بارگامی حشر له شهداوو او صالحینو سره وکړي، ټوله صغیره او کبیره گناهونه او لغزشونه یې عفو کړي او د لنډ دنیایي عمر په بدل کې ورته د جنت دایمي او تلپاتې خوږ ژوند او د حورو دیدن ور په برخه کړي. خدای پاک دې د رسول اکرم صلی الله علیه وسلم شفاعت ور په برخه کاندې خدای پاک دې کورنۍ ته په دغه مصیب کې صبر جمیل او د هغې په بدل کې اجر جمیل ورکړي امین ثم امین.

انا لله و انا اليه راجعون

توپان

فَرِّدَا جَاءَ دَجَلُهُمْ لَا يَسْتَدْرُونَ سَاعَى وَلَا يَسْتَقْدُمُونَ

خدای پاک (ج) دې بارگامی وېښي او خپلوانو ته دې یې د زړه صبر ورپه برخه کړي، مور د بارگامی له کورنۍ سره په دې خپګان کې ځان شریک گڼو خدای پاک (ج) دې یې عوض په دنیا او اخرت کې ورکړي.

رحمان بابا وايي:

که دې سل چته مکان وي په دنیا کې

مقبرې ته د مکان په نظر گوره

خدایه څه شو هغه ښکلي ښکلي خلک

په ظاهر او باطن سپین سپېڅلي خلک

هېڅ خندا مې له دې خلکو سره نه شي

ژروي مې هغه تللي تللي خلک

او بیا یو بل شاعر څه ښه وايي:

دغه دوه ورځې ژوندون دی مرگی ورك شه

سره خاندی به ټول کلی زه به مړ یم

په مزار مې چې رادرومې خدای دپاره

لږ شه ماته پښه نیولی زه به مړ یم

غروال، جرمني

محترمو پتمنو خوبندو او وړنو سلام عرض كوم!

دارواښاد او مغفور ورور خالد بارگامی د مړینې له امله د زړه له کومې خپله او د خپلې کورنۍ له خوا خواشیني څرگندوم، لوی سبحان غفور غفار کریم ستار الله جل جلاله او شان عظمته دې دده روح آرام او د برزخ له جمله عذابونو او سختیو سره د جمله اهل القبور المؤمنین و المؤمنات په خپل امن او امانت کې وساتي او دده درنې کورنۍ او ټولو دوستانو او عزیزانو ته د پاك او کریم خدای (ج) څخه د جمیل صبر او زغم غوښتونکی یم.

ربنا و اليك المصير.

د قدرمن ورور ښاغلي مجیب الرحمان انګار څخه په دې وسیله مننه كوم، چې د پښتو لیکوالو قدر او عزت کوي او خپله ژورنالستیکه دنده ډېره په بري او بشپړه توګه د "ټول افغان" پانې لپاره پر مخ بیایي، چې د (ټول افغان) پانې د لا ښایست او خپرنیزې ودې موجب ګرځي. کور یې ډېر زیات ودان!!!

د افغان مسلمان، بې گناه ولس قاتلینو د محاکمې په هیله!

په درناوي

لیلما الفت

انا لله و انا اليه راجعون

خدای تعالیٰ خو دې د همدې ځوانیمرگی عوض په هغه ابدی دنیا کې درکړي په رښتیا هم د پردېسی مرگ پاک شهادت دی.

((زما پاک او مقدس خدایه! ته خو هغه مور او خوښندو ته د زړه صبر ورکړه، چې خالد غوندې ځوان زوی یا ورور یې ځوانیمرگ شوی دی، ته خو د هغه برکت پر پاته ژوندي فامیل کېږده)) آمین.

د ارواښاد خالد بارگامی په یاد د ښاغلي وگړپال شعر:

خالد

خلکو ستا په غم مور سره غم ژړل

غم سره جوړه ویر و ماتم ژړل

غم دې په غمونو کې وتلی و

چا به ښه پرېمانه چا به کم ژړل

اوبښکې لارې لارې په هر مخ راتلې

دومره دې غم دروند و چې ما هم ژړل

مور خو د احساس له مخې ژاړو ټول

ومې لید د گل سره شبنم ژړل

دېرې سترگې نه وې په ژړا عادت

ټولو به د یو بل سره سم ژړل

برو دې اوچته جنازه کړله

لرو دې بې وسه په تورخم ژړل

ما غوښتل په ویر دې غزل ولیکم

گورم چې په گوتو کې قلم ژړل

یو وگړپال نه و چې ژړل به یې

ما خو چې کتلو ټول عالم ژړل

د ارواښاد خالد بارگامی لنډه پیژندنه

د خالد غمونو وکړې داسې چارې

چې د زړه له هیلو وینې وهی دارې

موږ د ویر په ویر پوه کړې دده ویر یو

زموږ کوکارې اوس له غم وهي کوکارې

ارواښاد خالد بارگامی چې د (ټول افغان) www.tolafghan.com په بحث فورمونو کې یې د غښتلي په نوم لیکنې کولې، د ښاغلي حضرت گل بارگامی زوی د 1354 لمريز کال د ثور د میاشتې په 24 مه نېټه په کنړ کې زېږېدلی. ځوانیمرگ بارگامی لا د طب پوهنځي درېیم کال پای ته نه و رسولی، چې په هېواد کې د خپل منځي جگړو اور بل شو او تعلیمي ادارې په پوځي مرکزونو بدلې شوې. خالد هم د نورو زرگونو افغاني زلمیانو په څېر نه یوازې له زده کړې محروم شو؛ بلکې له هېواد نه وتلو ته هم اړ شو.

خالد بارگامی د کډوالۍ دولس کلن ژوند په مسکو کې تېر کړ، هغه د کډوالۍ دروند پېټی په پوره مېړانه پورته کړ، خالد د پوهې، مېړانې، مهارت، رښتینولۍ او پښتونولۍ په جامه پوښلی افغان د ښه قلم خاوند، شاعر او ښه لیکوال و، د هغه د نوښت او بې پایو مرستو او هلو ځلو په نتیجه کې یو نیم کال دمخه په مسکو کې د افغاني ځوانو فرهنگیانو ادبي ټولنه جوړه شوه. ددغې ادبي ټولنې او ځوانیمرگ خالد په هڅو سره په مسکو کې په لسگونو مشاعرې، ادبي غونډې او بندارونه د ځینو پوهانو او شاعرانو د یاد غونډې جوړې شوې. په مسکو کې وروستۍ مشاعره هم د خالد بارگامی په نوښت او مشرۍ جوړه شوې وه، دا مشاعره د کډوالو د نړیوالې ورځې (د جون په شلمه نېټه) د مسکو په څنډو کې جوړه شوې وه، چې یو زیات شمېر فرهنگیانو او فرهنگپالو پکې گډون کړی و، په دغه مشاعره کې د نورو لسگونو ویناوو او شعرونو تر څنګ د مرگ او جنازې په اړه دغه څلوریزه دده له خوا په کراتو زمزمه کېده:

زما مړي ته کــــفن درسره ورکړئ

تپوســــان راته پرېنږدئ په ټیر

د وطن د مور لمنه کې مې کېږدئ

د کابل خاورې مې وشیندئ په سر

مرگي په ډېرې بې رحمۍ او بیړې سره دده ټولې ځوانې هیلې او لوړ امیدونه له خاورو سره خاورې کړل، نوموړی په یوه ترافیکي پېښه کې د 29 کالو په عمر د 2004م کال د جولای د میاشتې په اته ویستمه نېټه چې د 1383 لمريز

کال د زمري د میاشتي له اوومې نېټې سره سمون خوري په مسکو کې خپل ځان حق ته وسپاره او په خپله پلرني هديره کې خاورو ته وسپارل شو.

انا لله و انا اليه راجعون

له مسکو څخه افغانستان ته دده د مړي په انتقالولو کې په مسکو کې مېشتو افغانانو او د نوموړي دوستانو بې درېغه همدردې او نه هېرېدونکې برخه اخیستې ده.

د لوی خدای (ج) له دربار نه یې کورنۍ ته لوی صبر او ده ته د بېنې غوښتونکي یو.

په دردېدلي زړه

ستاسې خوږمن ورور

خاورې انگار

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**